

5

Anneli Areng • Kaja Pastarus

Matemaatika tööraamat

5. klassile

I osa

mm

dm

min

1000

Anneli Areng Kaja Pastarus

Matemaatika tööraamat

5. klassile

I osa

Minu nimi on

.....

Õpin .....

.....

2013

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine

Anneli Areng, Kaja Pastarus

Matemaatika tööraamat 5. klassile. I osa (II, täiendatud trükk)

Tööraamat vastab põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppele.

Õppematerjali koostamist konsulteeris *Meelika Maila*

Retsenseerinud *Tiiu Kaljas, Reet Meetua*

Toimetanud *Tiina Helekivi*

Tehniliselt toimetanud *Andero Kurm*

Kaane kujundanud *Eve Kurm*

Illustratsioonid: *kirjastus Studium*

Autorid tänavad retsensente heade nõuannete eest.

Raamatu väljaandmist on toetanud Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti riik programmi “Hariduslike erivajadustega õpilaste õppevara arendamine” kaudu.

Programmi viib ellu SA Innove.

Autoriõigus: SA Innove, Anneli Areng, Kaja Pastarus, 2013

Kõik õigused kaitstud. Igasugune autoriõigusega kaitstud materjali ebaseaduslik paljundamine ja levitamine toob kaasa seaduses ettenähtud vastutuse.

ISBN 978-9949-513-67-3 (kogu teos)

ISBN 978-9949-513-68-0 (kogu teos: pdf)

ISBN 978-9949-513-69-7 (I osa)

ISBN 978-9949-513-70-3 (I osa: pdf)

ISBN 978-9949-513-71-0 (II osa)

ISBN 978-9949-513-72-7 (II osa: pdf)

ISBN 978-9949-513-73-4 (III osa)

ISBN 978-9949-513-74-1 (III osa: pdf)

ISBN 978-9949-513-75-8 (IV osa)

ISBN 978-9949-513-76-5 (IV osa: pdf)

Trükiettevalmistus: Kirjastus Studium

Riia 15 b, Tartu 51010

Tel 7343 735, www.studium.ee

Trükitud OÜ Greif trükikojas

Lohkva, Luunja vald

Tartumaa 62207

Tere!

Olen arvu-uss Andu.
Mina ja mu sõbrad aitame sul
matemaatikat õppida.

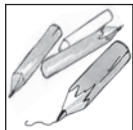
Kuula õpetajat!

Selgita, täienda!

Vasta küsimustele!

Värvi!

Mängi!

KORDAMINE

ARVUD 100 PIRES

Lõika tööraamatu lisalehelt välja ruudud ja ribad.
Kasuta neid loendamisel.

1. Kuula. Täida ülesanded. Vasta õpetaja küsimustele.

1. Pane lauale 10 väikest ruutu. Loenda 1-kaupa.

Mitu ühelist on laual?

2. Asenda ühelised kümnelise ribaga.

Mitu kümnelist on laual?

3. Pane lauale kümneliste ribad.

Loenda 10-kaupa. (10, 20, ..., 100)

Mitu kümnelist on laual?

4. Asenda kümnelised sajalise ruuduga.

Mitu sajalist on laual?

2. Loenda. Täida lüngad.

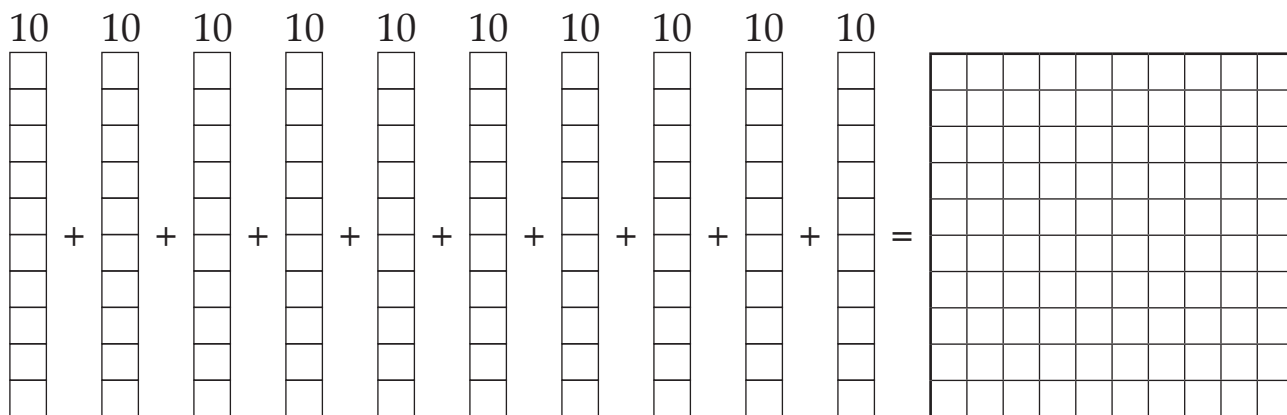
$$1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 = \dots\dots\dots$$

..... ÜHELIST ON ..... KÜMNELINE

Kümme ühelist võin asendada ühe kümnelisega.
 $10 \text{ Ü} = 1 \text{ K}$

3. Loenda. Täida lüngad.

$$10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 + 10 = \dots\dots\dots$$

10 ..... **ON** ..... **SAJALINE**

Kümme kümnelist võin asendada ühe sajalisega.

$$10 K = 1 S$$

4. Vaata sajalise ruutu. Täida õpetaja korraldused.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

1. Nimeta arvud ...st ...ni
($\rightarrow$; $\downarrow$; $\uparrow$; $\leftarrow$).
2. Nimeta arvude
43, 58, 71, 99 naabrid.
3. Nimeta arvule **18**
(**31, 69, 98**) kaks
eelnevat (järgnevat)
arvu.

5. Loenda arve.

Kümne-kaupa

10-st 70-ni;

90-st 60-ni;

30-st 90-ni;

80-st 10-ni;

20-st 100-ni;

100-st 30-ni.

Ühe-kaupa

10-st 20-ni;

52-st 46-ni;

45-st 52-ni;

75-st 63-ni;

93-st 100-ni;

100-st 88-ni.

Loendamisel saadud arvud on
täisarvud.

Arvude kirjutamisel kasutame numbreid:

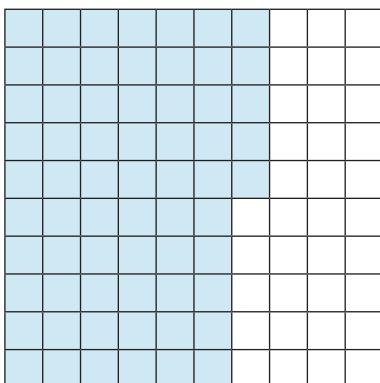
....., 1, 2, ..., ..., ..., ..., ...

Need on **araabia** numbrid.

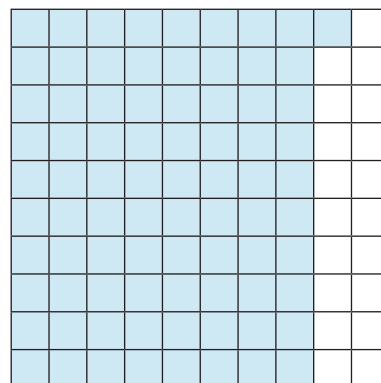
Nende numbritega saab kirjutada
lõpmatult palju arve.

6. A. Mitu ruutu on värvitud? Kirjuta arv.

K Ü

K Ü

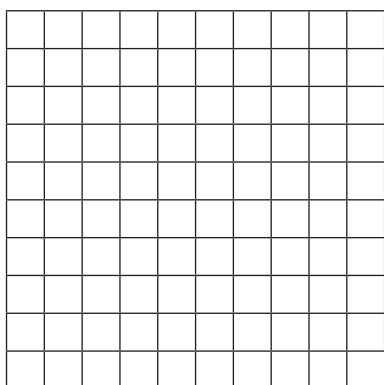

B. Loe arv. Vasta õpetaja küsimustele.

1. Mitme-kohalise arvu kirjutasid?
2. Mitu ühelist on arvus? Mitu kümnelist on arvus?
3. Mis järkudest arvud koosnevad?

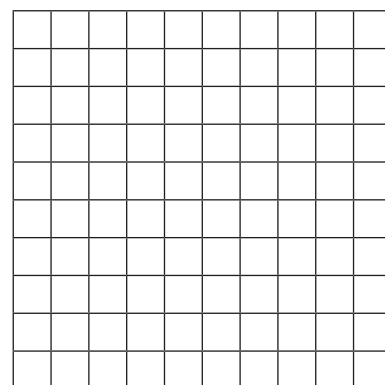
7. Kirjuta kõige suurem kahe-kohaline arv. Suurenda seda 1 võrra. Mis arvu saad?

+

=

K Ü
□ □

+

1

=

S K Ü
□ □ □

Ühelised, kümnelised ja sajalised
on arvu järgud.

8. Täida lüngad.

Arvud 1 kuni ..... on **ühe-kohalised** arvud.
Arvud ..... kuni ..... on **kahe-kohalised** arvud.
Arv ..... on **kolme-kohaline** arv.

9. A. Kirjuta eelnev ja järgnev täis-kümme.

	50	
--	----	--

	20	
--	----	--

	60	
--	----	--

	90	
--	----	--

	30	
--	----	--

	80	
--	----	--

	40	
--	----	--

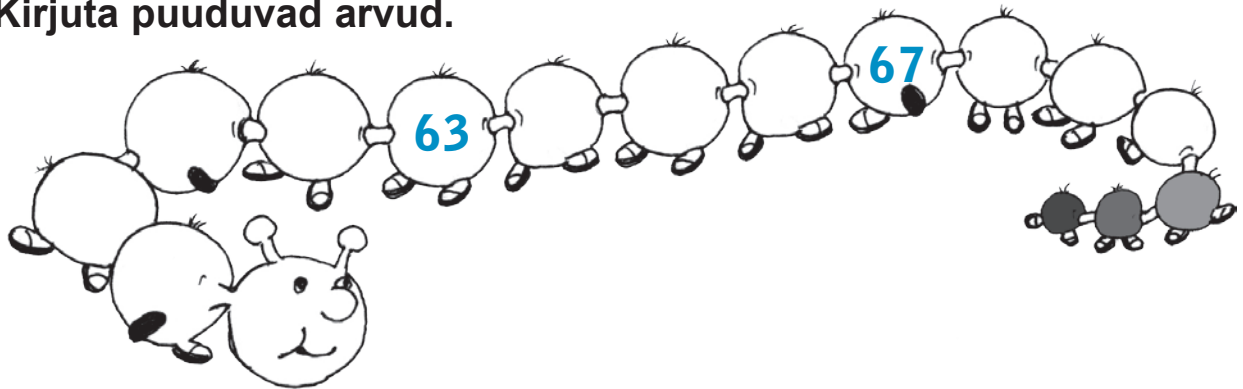
	70	
--	----	--

B. Loe arv. Vasta õpetaja küsimustele.

1. Mitme-kohaline on arv ... ?
2. Mitu kümnelist on arvus ... ?

10. Kirjuta puuduvad arvud.

11. Kirjuta vahetult eelnev ja järgnev arv.

	35	
--	----	--

	69	
--	----	--

	51	
--	----	--

	78	
--	----	--

	40	
--	----	--

	99	
--	----	--

12. Loe. Kirjuta arv.

Arvus on:

6 kümnelist ja 9 ühelist

3 kümnelist ja 5 ühelist

7 kümnelist ja 2 ühelist

4 kümnelist ja 6 ühelist

5 kümnelist ja 8 ühelist

S	K	Ü

13. A. Loe arvud. Kirjuta arvud tabelisse.

9, 17, 56, 81, 30, 2, 100, 49, 5, 93

S	K	Ü

S	K	Ü

B. Vasta tabeli põhjal.

1. Nimeta 1-kohalised arvud.
2. Nimeta arvu järgud 1-kohalises arvus.
3. Nimeta 2-kohalised arvud.
4. Nimeta arvu järgud 2-kohalises arvus.
5. Nimeta 3-kohalised arvud.
6. Nimeta arvu järgud 3-kohalises arvus.

14. Kirjuta õige arv. Nimeta arvu järgud.

Kõige väiksem ühe-kohaline arv on

Kõige suurem ühe-kohaline arv on

Kõige väiksem kahe-kohaline arv on

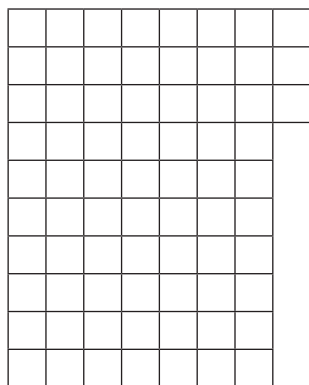
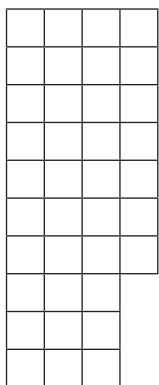
Kõige suurem kahe-kohaline arv on

Kõige väiksem kolme-kohaline arv on

S	K	Ü

ARVUDE VÖRDLEMINE

15. Kirjuta arv. Võrdle arve ($>$; $<$; $=$).

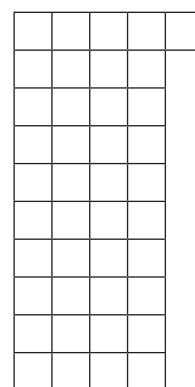
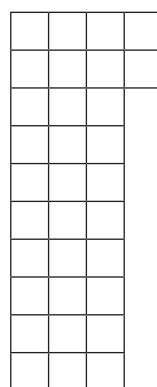
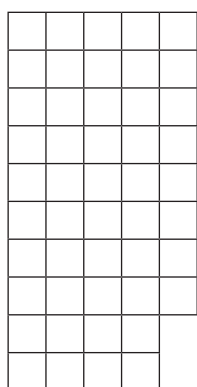
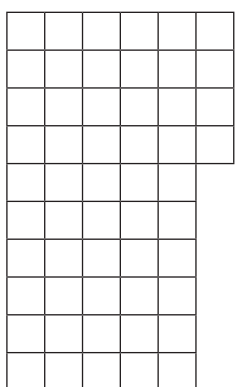
Võrdlen kümneliste järku.

$$3K < 7K$$

$$\underline{3}7 < \underline{7}3$$

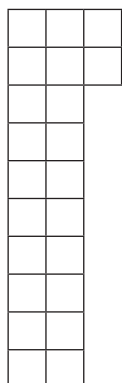
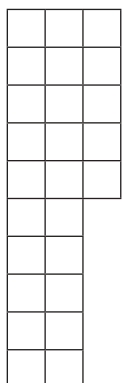
37 73

....

....

16. Kirjuta arv. Võrdle arve ($>$; $<$; $=$).

1. Võrdlen kümneliste järku.

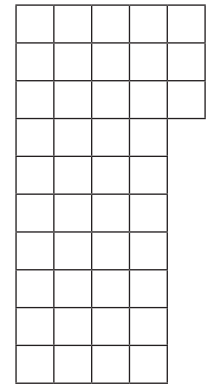
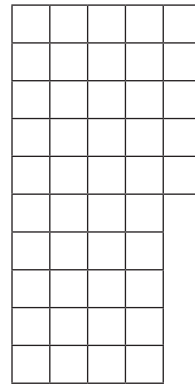
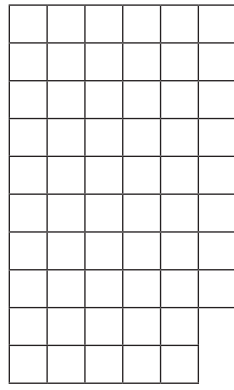
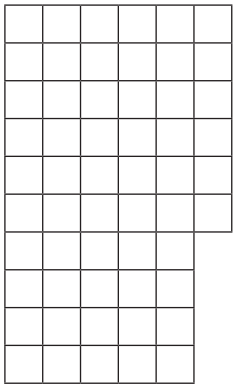
$$2K = 2K$$

2. Võrdlen üheliste järku.

$$5\underline{U} > 2\underline{U}$$

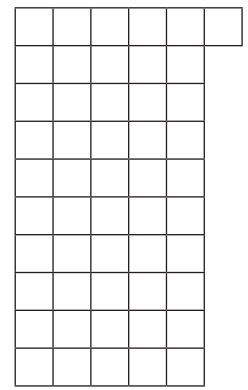
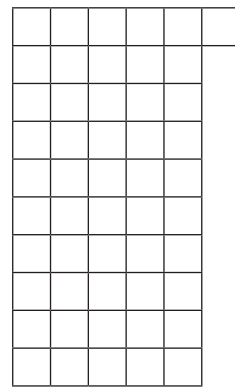
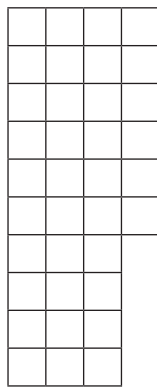
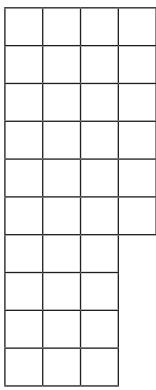

....

....

....

....

....

Kui arvus on kümnelisi ja ühelisi
ühedalju, siis on arvud **võrdsed**.

17. Võrdle arve (< ; > ; =).

14 21

100 10

73 73

84 48

58 39

96 69

25 52

19 19

26 62

30 3

49 27

90 9

PAARIS- JA PAARITUD ARVUD

18. Tõmba vale sõna maha.

- Kulmud (on, ei ole) paaris.
- Nina (on, ei ole) paaris.
- Silmad (on, ei ole) paaris.
- Kõrvad (on, ei ole) paaris.
- Suu (on, ei ole) paaris.
- Ninal ja suul (on, ei ole) paarilist.
- Need on (paaris, paaritud).

19. A. Loe arvud. Jooni üheliste järk.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

2, 4, 6, 8 ja 0 on paaris-arvud.
1, 3, 5, 7 ja 9 on paaritud arvud.

B. Loe arvureas

- 1) ... sinisega kirjutatud arvud. Need on (*mis arvud?*) .....
- 2) ... mustaga kirjutatud arvud. Need on (*mis arvud?*) .....

20. Kriipsuta läbi need arvud, mida on mitu.

4	2	8	5
0	6	1	2
6	3	8	7
9	4	2	0

Alles jäid .....

Need on .....

(paarisarvud, paaritud arvud)

21. Täida lüngad.

Paarisarvud on need arvud, mille üheliste number on 0, ..., ..., ... või .....

Paaritute arvude üheliste number on

1, ..., ..., ... või .....

22. A. Jooni arvus alla üheliste järk.

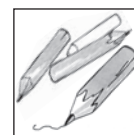
77, 42, 55, 30, 69, 11, 38, 100, 73, 84, 61, 96, 89

B. Nimeta paaritud arvud.

Kirjuta arvude reast välja paarisarvud.

.....

23. Loe. Täida ülesanne.

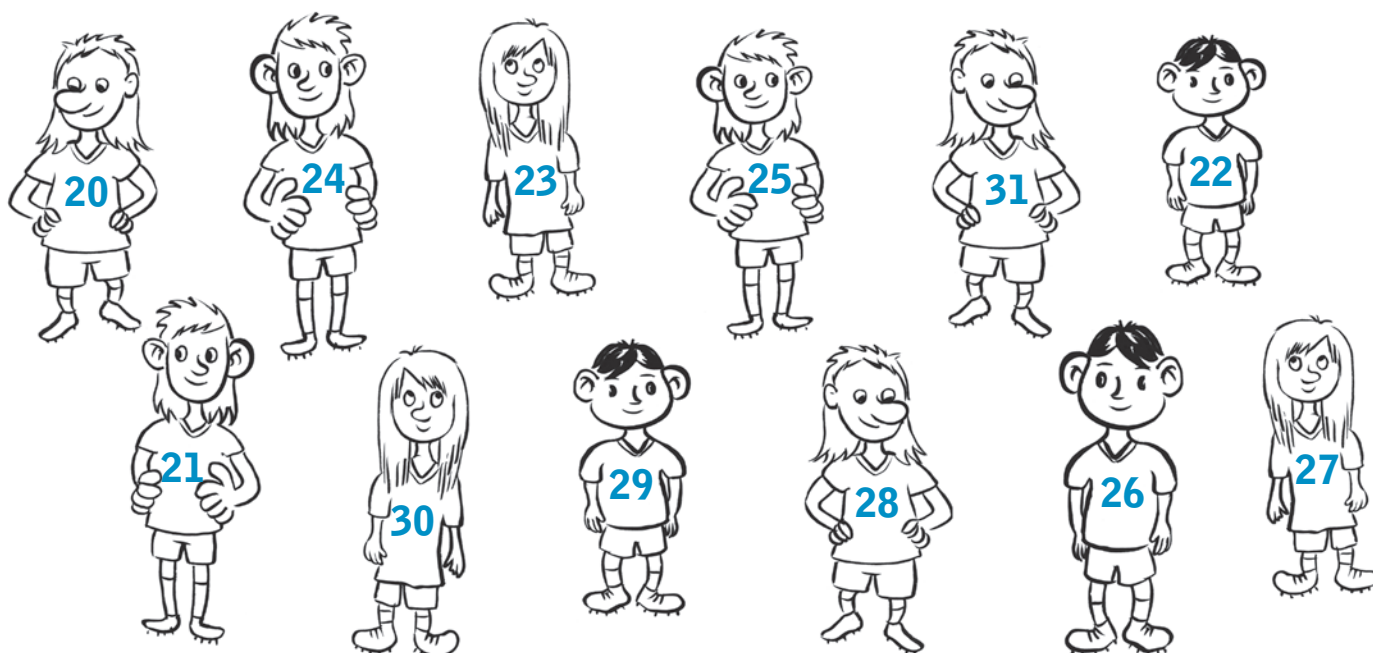

Poisid hakkavad jalgpalli mängima.

Jälgi särgile kirjutatud numbreid. Jaota poisid kahte võistkonda.

Paaris-arvuga särk on roheline. Paaritu arvuga särk on kollane.

Värvi särgid.

JÄRGARVUD (1.–100.)

24. A. Loe katkend luuletusest.

Leia loomad, kes tulid muti-onule külla.

Jooni alla loomade nimetused.

Mitmes külaline oli ...? Täida tabel näidise järgi.

Kutsus kokku külalisi,
karvaseid ja sulelisi.

Lendas vares, harakas,
kull ja kaaren nupukas.

Vantsis uhkelt karuvana,
veeres siili okaskera.

Jänes nudi sabaga,
orav kikkis kõrvaga.

Joostes tuli väle põder,
hiljaks jäi veel reinuvader.

Siis kõik lauda istusid,
pidurooga maitseid.

Külaline	Mitmes? (sõnades)	Numb- riga
<i>Orav</i>	<i>kaheksas</i>	8.
Kaaren		
Siil		
Vares		
Karu		
Harakas		
Põder		
Kull		
Jänes		
Rebane		

B. Vasta küsimustele.

1. Mitu külalist saabus? .....
2. Mitmes külaline oli põder? .....
3. Mitmendana tuli vares? .....
4. Kes oli kuues külaline? .....

25. Vaata joonist. Vasta küsimustele.

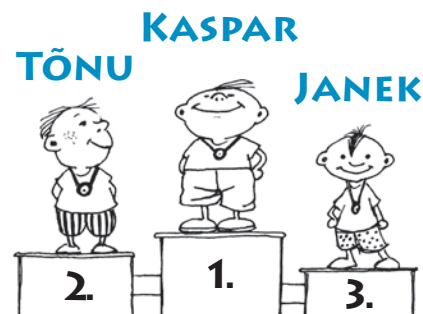
Täida tabel.

Tõnu, Kaspar ja Janek viskasid palli.

Nende tulemused olid 22 m, 25 m, 21 m.

- Mitu poissi viskasid palli?
- Kes poistest viskas palli kõige kaugemale?
- Mitme meetri kaugusele ta viskas palli?

Nimi	Koht sõnades	Koht numbriga	Tulemus
Janek			
Tõnu			
Kaspar			

- Mitmenda koha saavutas Tõnu (Kaspar, Janek)?
- Kes poistest võitis võistluse?

Järjekorra märkimisel kasutan **järgarve**.
Järgarvu märgin **araabia numbriga** ja lisan punkti.

Järgarv vastab küsimusele **mitmes?**

Võrdle: *mitu?*   *mitmes?*
                                  5 (viis)   5. (viies)

26. Uuri klassi õpilaste nimekirja. Kirjuta lünka õige number.

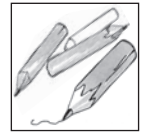
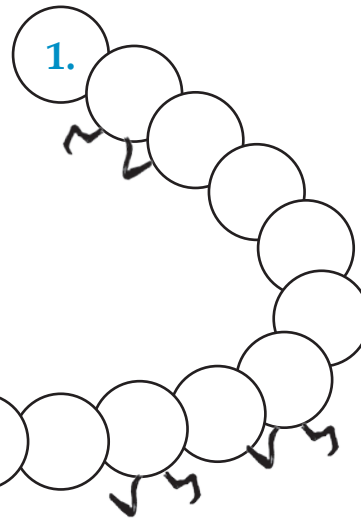
Meie klassis on (*mitu?*) ..... õpilast. Klassi nimekirjas on

(*mitu?*) ..... poissi ja (*mitu?*) ..... tüdrukut.

Mina olen nimekirjas (*mitmes?*) .....

Minu pinginaaber on (*mitmes?*) .....

27. Nummerda ringid. Värv.

Kaheksas > ring on roheline.

Viieteist-kümnes

Kümnes > ring on kollane.

Kahekümnes

Neljateist-kümnes > ring on sinine.

Kahekümne teine

Ülejäänud paaris-arvulised ringid on punased.

Mitu ringi värvisid punaseks? .....

28. Täida tabel.

Mitmes oli sportlane finišis? Kirjuta saadud koht järgarvuna.

Sportlase nimi	Koht sügis-jooksul	
Katrina Tamm	kahekümne esimene	
Ants Kruuse	üheteist-kümnes	
Anni Pirnipuu	neljakümne teine	
Egon Kreem	viiekümne kaheksas	
Jaagup Niido	kuuekümne neljas	
Kaarel Tõsine	seitsmekümne üheksas	
Liisi Aljaste	üheksakümne viies	
Jass Jaaniste	kaheksakümne kaheksas	

ROOMA NUMBRID

29. Loe.

Maal on õhtusöök alati kell 7. Virgo läks suurelt seinakellalt vaatama, palju aega on jäänud laua katmiseni.

Poiss jäi aga hätta, sest ...

Leia õige vastus. Märki sisse X.

- 1) ta ei tundnud kella;
- 2) kellal olid teistmoodi numbrid;
- 3) kell oli seisma jäänud.

Araabia numbrite kõrval on kasutusel ka **Rooma** numbrid.
Need numbrid on pärit Vanast-Roomast.

Virgo jäi hätta, sest seinakellal olid ..... numbrid.
(*araabia, Rooma*)

Rooma numbreid kasutame:

kella numbri-laudadel;

raamatutes pea-tükkide märkimisel;

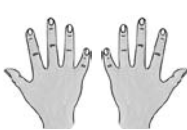
väga vanade hoonete mälestus-tahvlitel;

kuningate ja kuningannade nimedes (Elizabeth II);

30. Uuri tabelist, kuidas tekkisid Rooma numbrid.

Näide: arvu üks jaoks tõsteti üles üks sõrm või tõmmati üks kriips – nii tekkis number I.

Arv	Käemärk	Rooma number
Üks		I
Kaks		II
Kolm		III
Neli		IV
Viis		V
Kuus		VI
Seitse		VII
Kaheksa		VIII
Üheksa		IX
Kümme		X

Rooma numbritega tähistame
ka järgarve.

31. Arvud 1–10 araabia ja Rooma numbritega.

Araabia numbrid	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Rooma numbrid	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X

Rooma numbritena kasutame **suurtähti**, millele on antud numbrilised väärtused.

Sümbol	Väärtus
I	1 (üks)
V	5 (viis)
X	10 (kümme)

32. Uuri tabelit. Täida lüngad

Araabia number	Arv sõnadega	Rooma number	Selgitus
1.	esimene	I	1
2.			1 + 1
	kolmas		1 + 1 + 1
4.			5 - 1
	viies		5
	kuues		5 + 1
7.		VII	5 + 1 + 1
	kaheksas		5 + 1 + 1 + 1
	üheksas	IX	10 - 1
10.			10

33. Kirjuta puuduvad arvud Rooma numbritega.

	II			V				IX	
--	----	--	--	---	--	--	--	----	--

34. Kirjuta antud arvule eelnev ja järgnev arv Rooma numbritega.

							II	
	IX			VII			VI	
	IV			III			V	

35. Kirjuta Rooma number araabia numbrina.

IX	II	IV	VIII	V	X	III	VI	I	VII

36. A. Ühenda kuu nimetus ja järjekorra-number.

6.	august	VIII
4.	veebruar	X
2.	oktoober	II
8.	juuni	IV
10.	aprill	VI
III	jaanuar	7.
V	juuli	1.
VII	september	9.
I	märts	3.
IX	mai	5.

B. Millised kuud on nimetamata? .....

37. Kirjuta kuu nimetus sõnaga.

Järjesta kuupäevad Rooma numbr järgi.

Alusta kõige varasemast.

18. IV	-----	
10. IX	-----	
30. I	-----	
19. III	-----	
8. VI	-----	
15. VIII	-----	

38. Loe. Täida lüngad sobivate Rooma numbritega.

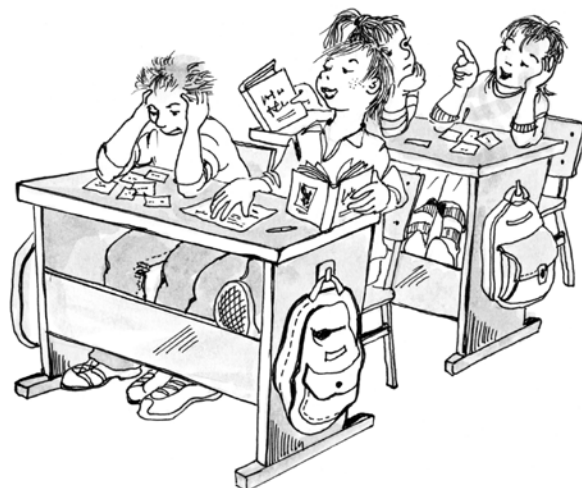
4 aastat tagasi alustasid sa õpinguid ..... klassis. Aastad lähevad linnulennul. Seljataha on jäänud ka ..... , ... ja ..... klass.

Praegu õpid sa ..... klassis.

Kahe aasta pärast on sul lõpetatud

..... klass. Viie aasta pärast aga

juba põhikooli viimane ehk ..... klass.

KIRJALIK LIITMINE JA LAHUTAMINE 100 PIIRES

KORDAMINE (liitmine ja lahutamine suulise võttega)

39. Kuidas nimetame arve liitmisel ja lahutamisel?
Ühenda joonega arv ja vastava tehte-komponendi nimetus.

$$30 + 50 = 80$$

liidetis   liidetav   liituja   summa

$$70 - 20 = 50$$

lahutaja   vahe   vähendaja   lahutis   vähendatav

Arvude ja tehetemärkide abil moodustame avaldisi.

$$30 + 50 = 80$$

$$70 - 20 = 50$$

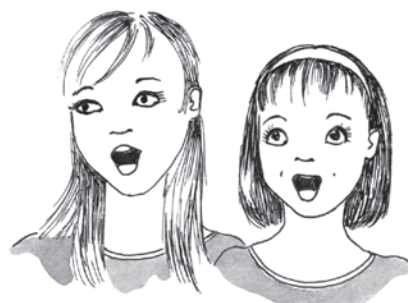
Need on **avaldised**.

40. Lahenda ülesanne.

Lastekooris laulab 30 tüdrukut ja 10 poissi.

Mitu last laulab kooris?

Mitu poissi on kooris vähem kui tüdrukuid?

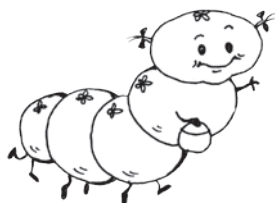

41. Arvuta. Leia arvu-usside nimed.

$17 + 42 = \dots\dots\dots$	
$45 - 41 = \dots\dots\dots$	
$68 - 24 = \dots\dots\dots$	
$31 + 13 = \dots\dots\dots$	
$58 - 3 = \dots\dots\dots$	
$96 - 36 = \dots\dots\dots$	
$26 + 13 = \dots\dots\dots$	

$68 - 8 = \dots\dots\dots$	
$4 + 63 = \dots\dots\dots$	
$86 - 44 = \dots\dots\dots$	
$4 + 40 = \dots\dots\dots$	
$77 - 52 = \dots\dots\dots$	
$55 - 14 = \dots\dots\dots$	

$52 + 6 = \dots\dots\dots$	
$5 + 34 = \dots\dots\dots$	
$68 - 5 = \dots\dots\dots$	
$41 + 22 = \dots\dots\dots$	
$8 + 91 = \dots\dots\dots$	

41
S

58
J

44
M

25
P

4
O

63
N

39
A

42
Õ

59
T

60
K

67
R

55
I

99
U

KIRJALIK LIITMINE JA LAHUTAMINE 100 PIIRES (järguühikut ületamata)

Suuremaid arve liidan ja lahutan kirjalikult. Kirjalikul liitmisel ja lahutamisel kirjutatakse arvud üksteise alla.

	K	Ü	
	6	4	LIIDETAV
+	1	5	LIIDETAV
	7	9	SUMMA

1. Kirjutatakse sama järgu ühikud kohakuti.
2. Liidatakse ühelised: $4\text{Ü} + 5\text{Ü} = 9\text{Ü}$.
3. Saadud 9Ü kirjutatakse vastusesse üheliste alla.
4. Liidatakse kümnelised: $6\text{K} + 1\text{K} = 7\text{K}$.
5. Saadud 7K kirjutatakse vastusesse kümneliste alla.

42. A. Arvuta kirjalikult.

$17 + 21$

$62 + 5$

$14 + 85$

$3 + 62$

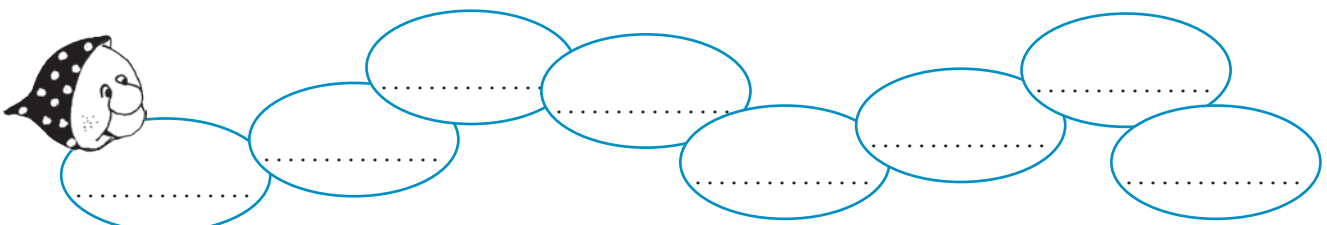
$30 + 46$

$45 + 2$

$22 + 22$

$8 + 50$

B. Reasta saadud vastused alates suuremast.

	K	Ü	
	6	8	VÄHENDATAV
-	2	3	VÄHENDAJA
	4	5	VAHE

1. Kirjutan sama järgu ühikud kohakuti.
2. Lahutan ühelised: $8\text{Ü} - 3\text{Ü} = 5\text{Ü}$.
3. Saadud 5Ü kirjutan vastusesse üheliste alla.
4. Lahutan kümnelised: $6\text{K} - 2\text{K} = 4\text{K}$.
5. Saadud 4K kirjutan vastusesse kümneliste alla.

43. Lahuta kirjalikult. Leia vastused arvu-ussilt.

$57 - 14$

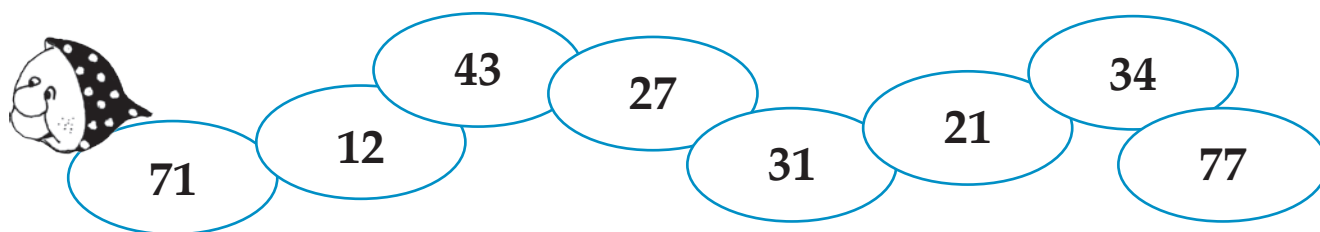
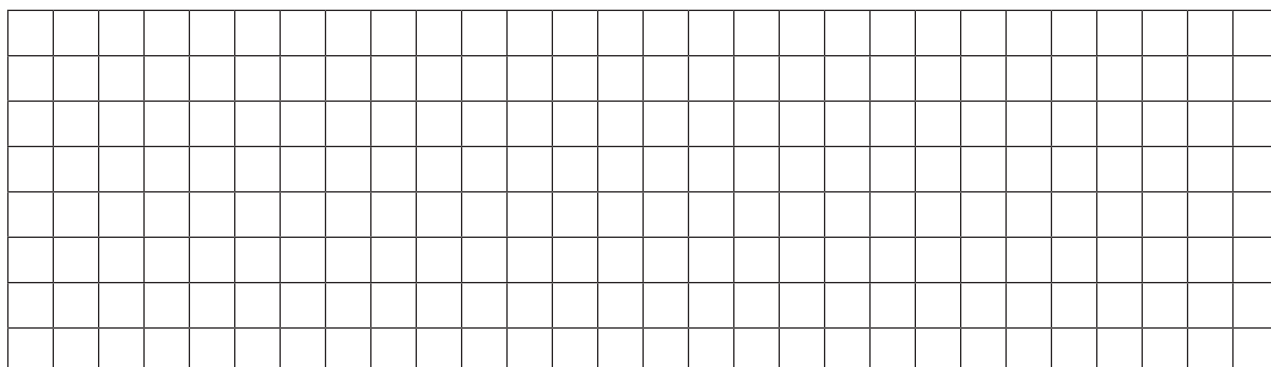
$99 - 22$

$76 - 5$

$68 - 41$

$75 - 63$

$84 - 63$

Üle jäid arvud ..... ja .....

44. Lahenda ülesanne.

Liisu ja ema küpsetasid saiakesi. Liisu küpsetas 22 saiakest, ema 5 saiakest rohkem.

Mida saad arvutada? Märki sisse X. Arvuta.

- Mitu saiakest küpsetas ema?
- Mitu saiakest küpsetas Liisu emast vähem?
- Mitu saiakest mahtus ahju?
- Mitu saiakest küpsetati kokku?
- Mitu saiakest oli kaneeliga?

45. Koosta avaldis. Arvuta.

1. Esimene liidetav on 61, teine liidetav on 27. Leia summa.
2. Leia summa, kui esimene liidetav on 5 ja teine liidetav on 74.
3. Vähendatav on 89, vähendaja on 32. Leia vahe.
4. Lahuta arvust 58 arv 16.
5. Lisa arvule 24 arv 52.

46. Koosta avaldis. Arvuta.

Kirjuta vastused tabelisse.

Esimene liidetav	43	71	6	18
Teine liidetav	25	16	83	51
Summa				

Vähendatav	78	95	69	87
Vähendaja	26	61	5	34
Vahe				

47. A. Vaata pilti. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.

1. Kes aitasid emal marju korjata?
2. Mis marju ema ja lapsed korjasid?
3. Mis aastaajal tegevus toimus?
4. Kelle topside arvu tead täpselt?
5. Kelle topside arvu saad veel arvutada?
6. Mille sisse ema korjas sõstraid? Miks?

B. Täida lüngad. Lahenda ülesanne.

Andmed:

Eneli – ..... topsi-täit punaseid sõstraid

Kaire – .....

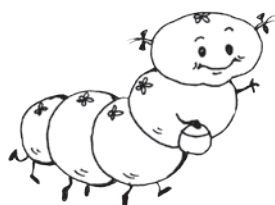
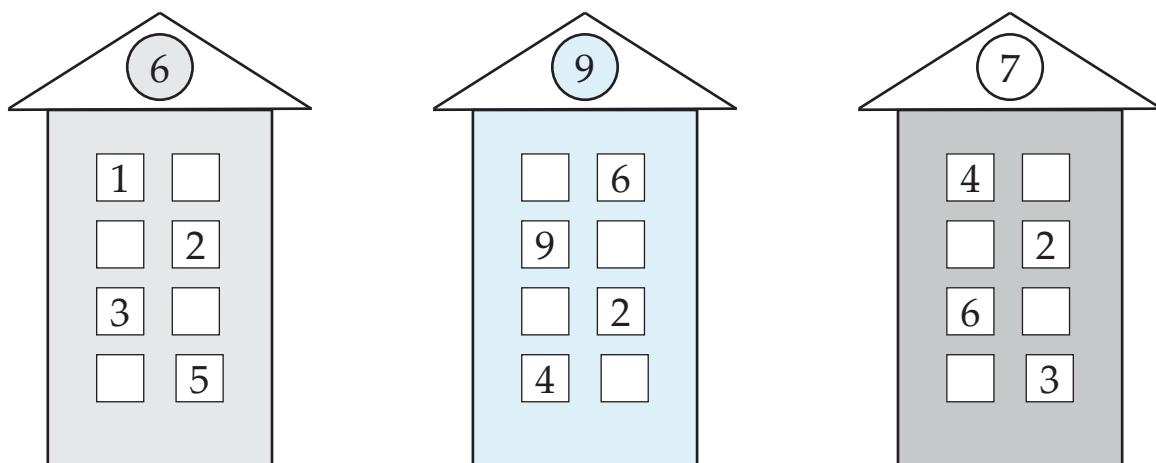
Ema – sama palju, kui tüdrukud .....

Mitu topsi-täit sõstraid korjas ema?

KIRJALIK LIITMINE 100 PIIRES

(järgu ületamisega)

48. Leia puuduv liidetav. Täida lüngad arvu-majas.

Võin muuta liidetavate järjekorda,
summa jääb samaks.

$$6 = 4 + 2 \quad 6 = 2 + 4$$

49. Kirjuta lünka puuduv arv.

$9 + \dots = 10$	$\dots + 6 = 10$	$29 + \dots = 30$	$\dots + 54 = 60$
$8 + \dots = 10$	$\dots + 5 = 10$	$38 + \dots = 40$	$\dots + 75 = 80$
$7 + \dots = 10$	$\dots + 4 = 10$	$47 + \dots = 50$	$\dots + 86 = 90$

50. Vasta küsimustele. Põhjenda.

1. Kas üheliste liitmisel võib tekkida kümneline?
2. Kas kümneliste arv võib muutuda pärast üheliste liitmist?

	1	
	3	6
+		4
	4	0

1. Kirjutan sama järgu ühikud kohakuti.
2. Liidan ühelised: $6\text{Ü} + 4\text{Ü} = 10\text{Ü}$.
3. Teisendan: $10\text{Ü} = 1\text{K}$.
4. Üheliste alla vastusesse kirjutan nulli (0).
5. Saadud kümnelise kirjutan meelespeetava arvuna kümneliste kohale.
6. Liidan kümnelised: $1\text{K} + 3\text{K} = 4\text{K}$.
7. Kirjutan 4K vastusesse kümneliste alla.

51. Arvuta kirjalikult.

		2	4			3	7			2			1	3			4	5		
		+		6		+	5	3		+	6	8		+	8	7		+	3	5
		4	1				5			8	9			5	8			5	3	
		+	3	9		+	4	5		+	1	1		+	2	2		+		7

52. Lahenda ülesanne.

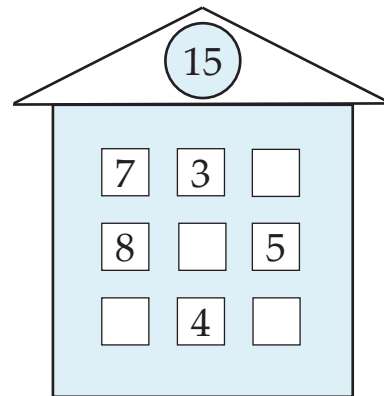
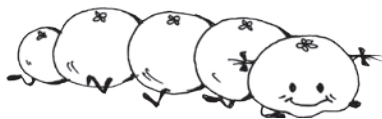
Kooli raamatukogu külastas ühel päeval 27 õpilast.

Teisel päeval käis raamatukogus
õpilasi 3 võrra rohkem.

Mitu õpilast käis raamatukogus
kahel päeval kokku?

53. Täida lüngad arvu-majas (liida →) .

1. Liidan täis-kümneni.
2. Siis liidan kümnele.

54. Arvuta.

$17 + 3 + 4 = \dots\dots$

$15 + 5 + 2 = \dots\dots$

$18 + 2 + 7 = \dots\dots$

$29 + 1 + 8 = \dots\dots$

$43 + 7 + 6 = \dots\dots$

$34 + 6 + 5 = \dots\dots$

$56 + 4 + 9 = \dots\dots$

$61 + 9 + 3 = \dots\dots$

$72 + 8 + 4 = \dots\dots$

55. Täida tabel.

Avaldis	Liidan täiskümneni	Liidan täiskümnele
$\begin{array}{r} 4 \quad 3 \\ \diagdown \quad / \\ 56 + 7 \end{array}$	$56 + 4 = 60$	$60 + 3 = 63$
$\begin{array}{r} \quad \quad \diagdown \quad / \\ 45 + 9 \end{array}$		
$77 + 8$		
$89 + 5$		
$64 + 8$		
$58 + 6$		

	1	
	4	8
+	2	7
	7	5

- Kirjutan sama järgu ühikud kohakuti.
- Liidan ühelised: $8\ddot{U} + 7\ddot{U} = 15\ddot{U}$.
- Teisendan: $15\ddot{U} = 1K 5\ddot{U}$.
- Kirjutan saadud $5\ddot{U}$ vastusesse üheliste alla.
- Kümneliste arvu (1) pean meeles. Kirjutan selle kümneliste järgu kohale.
- Kümneliste liitmisel arvestan täiendavat kümnelist:
 $1K + 4K + 2K = 7K$.
- Kirjutan $7K$ vastusesse kümneliste alla.

55. Arvuta. Õiged vastused ümbritse joonega.

			6	3				2	6					7	5					1	8							
			+	2	7			+	1	9				+	1	6				+	4	2						
			<hr/>					<hr/>						<hr/>						<hr/>								
			4	9				5	4				4	5					4	8			3	9				
			+	2	1			+	3	8			+	3	5				+	3	3			+	2	4		
			<hr/>					<hr/>						<hr/>						<hr/>						<hr/>		

80	92	53	45	63	90	
100	81	40	70	91	60	

Üle jäid arvud ..... ja .....

56. Loe ülesanne.

Vali küsimus nii, et ülesanne lahendub liitmistehtega.

Märgi sisse X.

Postkontorisse saabus 66 lihtkirja ja 14 tähitud kirja.

- Mitu kirja pandi posti?
- Mitu kirja saabus postkontorisse?
- Mitu lihtkirja oli rohkem?
- Mitme võrra oli tähitud kirju vähem?

57. Koosta avaldis. Arvuta.

1. Esimene liidetav on 55. Teine liidetav on 36. Leia summa.
2. Millega võrdub arvude 76 ja 7 summa?
3. Lisa arvule 44 arv 28.
4. Liida arvule 38 arv 49.

58. Andu arvutas kirjalikult. Kontrolli Andu arvutusi.

$$63 + 28 = 91$$

$$6 + 66 = 72$$

$$48 + 19 = 57$$

$$37 + 7 = 44$$

$$19 + 74 = 83$$

$$55 + 8 = 64$$

$$17 + 29 = 26$$

$$26 + 9 = 35$$

Andu tegi (*mitu?*) ..... viga.

KIRJALIK LAHUTAMINE 100 PIRES (järgu ületamisega)

59. Täida lüngad.

$$\begin{array}{c} 10 \\ \diagdown \quad \diagup \\ 1 \text{ ja } \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 10 \\ \diagdown \quad \diagup \\ 4 \text{ ja } \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 10 \\ \diagdown \quad \diagup \\ 7 \text{ ja } \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 10 \\ \diagdown \quad \diagup \\ 2 \text{ ja } \dots \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 10 \\ \diagdown \quad \diagup \\ 5 \text{ ja } \dots \end{array}$$

	.	
	8	0
-	2	4
	5	6
	K	Ü

1. Kirjutan sama järgu ühikud kohakuti.
2. Lahutamist alustan ühelistest.
Vähendatavas ei ole ühelisi.
3. Võtan 8 kümnelisest 1 kümnelise. Et seda meeles pidada, panen kümneliste järgu kohale punkti.
4. Juurde võetud kümnelise teisendan ühelisteks:
 $1K = 10Ü$.
5. Lahutan ühelised: $10Ü - 4Ü = 6Ü$.
6. Saadud 6Ü kirjutan vastusesse üheliste alla.
7. Kümneliste lahutamisel arvestan puuduvat kümnelist:
 $8K - 1K = 7K$
8. $7K - 2K = 5K$.
9. Saadud 5K kirjutan vastusesse kümneliste alla.

60. Arvuta.

$50 - 12$

$30 - 28$

$70 - 4$

$60 - 31$

$80 - 56$

$40 - 17$

$90 - 75$

$50 - 42$

$30 - 7$

$80 - 73$

$50 - 24$

$70 - 59$

61. Loe ülesanne.

Vali küsimus nii, et ülesanne lahendub lahutamistehtega.

Märgi sisse X. Arvuta.

Metsatöölised langetasid töölised 90 okaspuud ja 64 lehtpuud.

Mitu okaspuud langetasid töölised rohkem?

Mis liiki puid langetasid töölised vähem?

Mitu lehtpuud langetasid töölised vähem?

62. Arvuta. Kontrolli.

			K:						K:									K:					
	6	0																					
-	2	5		+	2	5		-	7	0													
	5	0																					
-	2	6																					
	6	0																					
-	3	5																					

63. Lahenda ülesanne.

Liinibussis on 40 istekohta, väikebussis 16 istekohta.

Mitu istekohta on liinibussis rohkem?

64. Täida tabel.

Avaldis	Lahuta täiskümneni	Lahuta täiskümnest
$\begin{array}{r} 6 \quad 3 \\ 36 - 9 \end{array}$	$36 - 6 = 30$	$30 - 3 = 27$
$\begin{array}{r} \quad \quad \diagdown \quad \diagup \\ 24 - 7 \end{array}$		
$53 - 8$		
$71 - 6$		

	.	
	5	4
-		6
	4	8

K Ü

1. Kirjutan sama järgu ühikud kohakuti.
2. Lahutamist alustan ühelistest.
3. Võrdlen ühelisi ($4 < 6$) – neljast ühelisest 6 ühelist lahutada ei saa.
4. Võtan kümneliste järgust ühe kümnelise.
5. Panen kümneliste järgu kohale punkti. Nüüd on kümneliste järgus 1 kümneline vähem.
6. Üheliste järgus on nüüd: $10\ddot{U} + 4\ddot{U} = 14\ddot{U}$.
7. Lahutan ühelised: $14\ddot{U} - 6\ddot{U} = 8\ddot{U}$.
8. Järgmise järgu lahutamisel arvestan puuduvat kümnelist: $5K - 1K = 4K$.

65. Lahuta kirjalikult. Põhjenda vastust suuliselt.

			4	2				2	6				6	1				8	7			7	3
		-		5			-		9			-		4			-		8		-		6

66. Loe ülesanne. Leia küsimused, millele saad vastata.

Märgi sisse X. Arvuta.

Inno plaadikogus on 23 CD plaati,

Vahuril aga 7 muusikaplaati vähem.

- Mitu plaati on Innol vähem?
- Mitu plaati on Vahuril?
- Mitu plaati on Vahuril rohkem?
- Mitu plaati on poistel kokku?

67. Lahenda ülesanne.

Talunikul oli sügisel 65 lammast. Talvel müüs ta maha 9 lammast.

Kevadel suurendas ta karja 37 looma võrra.

Mitu lammast on taluniku karjas?

	.	
	5	5
-	2	8
	2	7
	K	Ü

1. Kirjutan sama järgu ühikud kohakuti.
2. Lahutamist alustan ühelistest.
3. Viiest ühelisest 8 ühelist lahutada ei saa ($5 < 8$), võtan kümnelite järgust ühe kümnelse.
4. Panen kümnelite järgu kohale punkti. Nüüd on kümnelite järgus 1 kümneline vähem.
5. Üheliste järgus on nüüd: $10\ddot{Ü} + 5\ddot{Ü} = 15\ddot{Ü}$.
6. Lahutan ühelised: $15\ddot{Ü} - 8\ddot{Ü} = 7\ddot{Ü}$.
7. Järgmise järgu lahutamisel arvestan puuduvat kümnelist: $5K - 1K - 2K = 2K$.

68. Arvuta kirjalikult. Mida soovitab sulle Tommika?

$32 - 17 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="O"/>	$54 - 38 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="E"/>
$85 - 8 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="G"/>	$93 - 65 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="A"/>
$94 - 29 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="U"/>	$41 - 9 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="R"/>
$61 - 32 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="K"/>	$82 - 28 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="S"/>
$71 - 19 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="L"/>	$95 - 49 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="H"/>
$52 - 3 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="T"/>	$62 - 27 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="E"/>
$67 - 29 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="J"/>	$86 - 18 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="V"/>
$44 - 18 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="D"/>	$53 - 6 = \dots\dots\dots$	<input type="text" value="B"/>

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
38	65	47	28	15	54	29	28	26	28	77	28
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
46	28	32	38	65	49	28	68	35	16	52	

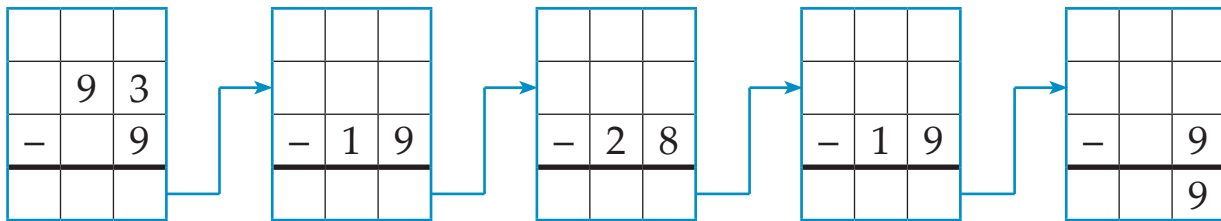
69. Loe ülesanne. Leia küsimused, millele saad vastata.

Märgi sisse X. Arvuta.

Raamatukogus on 63 videofilmi. Päeva jooksul laenutati välja 27 filmi. Õhtul toodi tagasi 16 videot.

- Mitu videofilmi on raamatukogus kokku?
- Mitu filmi laenutati rohkem kui tagasi toodi?
- Mitu videofilmi oli raamatukogus päeval?
- Mitu videofilmi oli raamatukogus õhtul?

70. Arvuta kirjalikult ketina.

71. Lahuta kirjalikult.

Võrdle vastuseid. Aseta lünka sobiv märk (> , < , =).

$23 - 17 \dots\dots 92 - 88$

$56 - 49 \dots\dots 96 - 89$

$71 - 66 \dots\dots 45 - 37$

$34 - 27 \dots\dots 67 - 58$

72. Koosta kolmest arvust neli avaldist.

Näide: 46, 8 ja 54

$\begin{array}{r} 46 \\ + 8 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 8 \\ + 46 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 54 \\ - 8 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 54 \\ - 46 \\ \hline \end{array}$
.....	.....	.....	.....

67, 5 ja 72

75, 17 ja 92

59, 28 ja 87

73. Koosta avaldis. Arvuta. Kirjuta vastus tabelisse.

+	47	38
29		
44		
37		

-	26	55
82		
73		
91		

74. A. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.

1. Kus toimus maastikumäng? Mille järgi otsustasid?
2. Mitmenda klassi õpilased sinu arvates mängus osalesid?

B. Leia vastused teadete tahvlilt.

1. Mitu õpilast osales maastikumängus?
2. Mitmeks võistkonnaks õpilased jaotati?
3. Mitmendas võistkonnas oli 28 õpilast?
4. Mitmendas võistkonnas osales 23 õpilast?

C. Mida saad arvutada? Märki sisse X. Arvuta.

- Mitu poissi osaleb maastikumängus?
- Kui palju õpilasi on 1. ja 2. võistkonnas kokku?
- Mitu osalejat on kolmandas võistkonnas?
- Kui palju aega kulus võistluse läbimiseks?

LAHUTAMINE 100-ST

75. Kirjuta puuduvad arvud.

76. Lahuta. Täida tabelid.

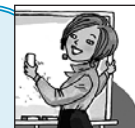
	4	
100 - ...	9	
	1	

	6	
100 - ...	8	
	3	

	2	
100 - ...	7	
	5	

	.	.	
	1	0	0
-		2	6
		7	4
	S	K	Ü

- Kirjutan sama järgu ühikud kohakuti.
- Vähendatavas ei ole ühelisi.
Nullist lahutada ei saa ($0 < 6$).
- Pean võtma kümneliste järgust ühe kümnelise.
Et seda meeles pidada, panen kümneliste järgu kohale punkti.
- Vähendatavas ei ole ka kümnelisi.
- Pean võtma sajaliste järgust ühe sajalise. Et seda meeles pidada, panen sajaliste kohale punkti.
- Nüüd on üheliste järgus 10 ühelist.
Lahutan ühelised: $10\ddot{Ü} - 6\ddot{Ü} = 4\ddot{Ü}$.
- Kümneliste lahutamisel arvestan puuduvat kümnelist:
 $10K - 1K = 9K$
 $9K - 2K = 7K$.
- Sajaliste järgus enam ühikuid ei ole.

77. Arvuta kirjalikult.

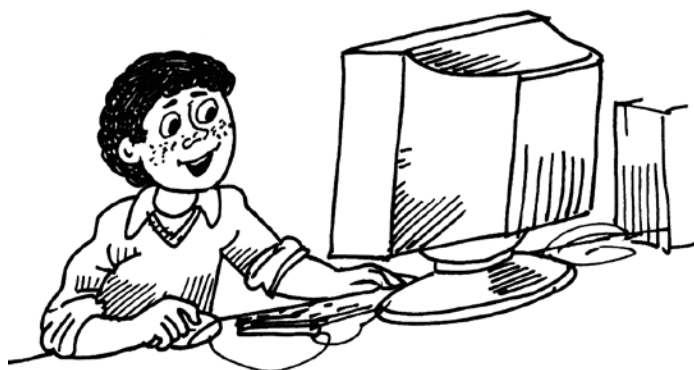
				K:						K:					K:				
	1	0	0						1	0	0				1	0	0		
-		5	1		+	5	1		-		3	8			-		6	4	
				K:											K:				
	1	0	0						1	0	0				1	0	0		
-		2	9						-		4	2			-		7	3	
				K:											K:				
	1	0	0						1	0	0				1	0	0		
-		9	7						-		4	5			-		9	1	
				K:											K:				
	1	0	0						1	0	0				1	0	0		
-		8	6						-	1	0	0			-		1	3	

78. Lahenda ülesanne.

Kristjan hooples sõprade ees, et tema Facebooki kontot vaatab 3 päeva jooksul 100 külastajat.

Esimesel päeval oli külastajaid 28, teisel päeval 33.

Mitu külastajat peab olema kolmandal päeval, et Kristjanil oleks õigus?

81. Arvuta.

$93 - 54 + 15$

$84 - 46 + 28$

$100 - 30 - 20$

$87 + 13 - 48$

$91 - 37 - 54$

$100 - 48 + 32$

$72 - 25 - 19$

$35 + 16 + 47$

$80 + 20 - 51$

82. Koosta avaldis. Arvuta.

1. Lahuta arvust 76 arvud 29 ja 27.
2. Liida arvule 45 arvud 36 ja 18.
3. Arvule 55 liida arv 19 ja lahuta arv 26.
4. Lahuta arvust 85 arv 57 ja liida arv 19.

83. Lahenda ülesanne.

Karbis oli 30 kommi. Lapsed sõid esmalt ära 12 ja siis veel 6 kommi. Mitu kommi jäi karpi?

Koostan avaldise: lahutan arvust 30 arvude 12 ja 6 summa.

$$30 - (12 + 6)$$

karbis olnud kommid   ära söödud kommid

Kui avaldises on sulud, siis esimesena teen sulgudes oleva tehte.

$$30 - (12 + 6) = 12$$

1. $12 + 6 = 18$
2. $30 - 18 = 12$

Vastus: .....

84. Arvuta avaldise $30 - 12 + 6$ väärtus.

.....
Võrdle tulemust ülesande nr 83 vastusega. Mida märkad?

85. Määra tehete järjekord. Arvuta.

$$72 - (23 - 17)$$

$$(100 - 34) - (51 - 13)$$

$$48 + (81 - 56)$$

$$(62 - 18) + 37 - 19$$

$$100 - (8 + 67)$$

$$90 - (17 + 28) - 16$$

86. Vali õige avaldis. Arvuta.

1. Liida arvule 23 arvude 37 ja 19 vahe.

$23 + 37 - 19$

$23 + (37 - 19)$

2. Lahuta arvust 100 arvude 80 ja 54 vahe.

$100 - 80 - 54$

$100 - (80 - 54)$

3. Lahuta arvust 90 arvude 26 ja 48 summa.

$90 - (26 + 48)$

$90 - 26 + 48$

87. Lahenda ülesanne kahel viisil.

Koolile osteti 100 tooli. 65 tooli viidi saali. 28 tooli jaotati klassidesse.

Ülejäänud viidi aga õpetajate tuppa.

Mitu tooli viidi õpetajate tuppa?

Andmed: Kokku ..... tooli.

..... 65 tooli.

Klassidesse ..... tooli.

Mitu tooli viidi õpetajate tuppa?

Koosta sulgusid sisaldav avaldis. Arvuta.

TUNDMATU TEHTEKOMPONENT

TUNDMATU LIIDETAVA LEIDMINE

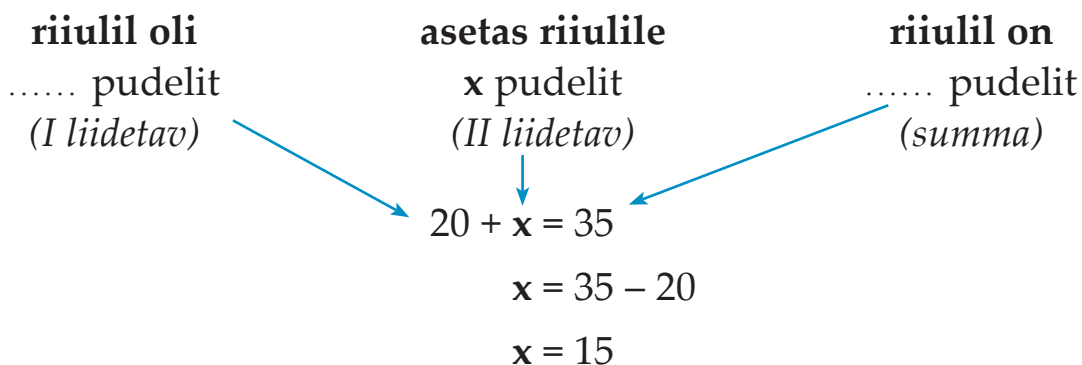
88. Loe. Täida lüngad. Arvuta.

Riiulil oli 20 pudelit Kellukese limonaadi.

Müüja aetas riiulile veel mõned pudelid. Nüüd on riiulil 35 pudelit.

Mitu pudelit pani müüja juurde?

Arutle nii:

Kontroll: $20 + \dots = \dots$

Vastus: .....

1. Liitmisel on kõige suurem arv tavaliselt **summa**.

$$3 + 2 = 5$$

LIIDETAV + LIIDETAV = SUMMA

2. Liidetav(ad) on tavaliselt summast väiksem(ad).

$$3 < 5 \quad 2 < 5$$

3. Puuduva liidetava asemel kirjutame **tähe**.

$$\boxed{3} + \boxed{x} = \boxed{5}$$

4. Puuduva liidetava leiame lahutamise teel.

$$\boxed{x} = \boxed{5} - \boxed{3}$$

89. Täida lüngad.

$$a + 15 = 45$$

a on esimene ..... ehk tundmatu liidetav.

15 on teine .....

45 on kahe liidetava .....

90. Leia tundmatu liidetav. Kontrolli.

$24 + x = 81$

$23 + a = 51$

$32 + x = 90$

$x + 18 = 63$

$a + 14 = 32$

$x + 20 = 75$

91. Koosta avaldis. Arvuta ja kontrolli.

1. Esimene liidetav on 49. Summa on 93. Leia teine liidetav.
2. Esimene liidetav on tundmatu. Teine liidetav on 47.
Summa on 100. Leia esimene liidetav.
3. Esimene liidetav on 33. Summa on 81. Leia teine liidetav.

Puuduva liidetava saan, kui summast

..... (*liidan, lahutan*) teise liidetava.

92. Lahenda ülesanne.

Jalgratta sõidueksamile kogunes 29 poissi ja mõned tüdrukud.

Kokku oli lapsi 36.

Mitu tüdrukut kogunes eksamile?

Koosta avaldis. Leia tundmatu liidetav.

TUNDMATU VÄHENDAJA LEIDMINE

93. Loe. Täida lüngad. Arvuta.

Vaagnal oli 30 ploomi. Lapsed sõid mõned ploomid ära.

Nüüd on vaagnal 13 ploomi.

Mitu ploomi söödi ära?

Arutle nii:

vaagnal oli
..... ploomi
(vähendatav)

söödi ära
x ploomi
(vähendaja)

vaagnale jäi
..... ploomi
(vahe)

$$30 - x = 13$$

$$x = 30 - 13$$

$$x = \dots\dots$$

Kontroll: $30 - \dots\dots = \dots\dots$

Vastus: .....

1. Lahutamisel on kõige suurem arv vähendatav.

$$9 - 3 = 6$$

VÄHENDATAV - VÄHENDAJA = VAHE

2. Vähendaja ja vahe on temast tavaliselt väiksemad.

$$3 < 9 \quad 6 < 9$$

3. Puuduva vähendaja asemel kirjutan tähe.

$$\boxed{9} - \boxed{x} = \boxed{6}$$

4. Puuduva vähendaja leian lahutamise teel.

$$\boxed{x} = \boxed{9} - \boxed{6}$$

94. Täida lüngad.

$$50 - d = 28$$

Arv 50 on .....

d on .....

Tundmatu on tähistatud tähega .....

Arv 28 on .....

95. Leia tundmatu vähendaja.

Kirjuta võtmesõna.

$74 - a = 46$

$55 - h = 36$

$53 - b = 27$

$61 - m = 40$

$91 - c = 73$

$80 - n = 51$

$86 - d = 77$

$100 - v = 67$

9	19	26	18	21	33	29	28	29
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

96. Lahenda ülesanne.

Parklas oli 35 autot. Mõned autod sõitsid ära. Parklasse jäi 20 autot.

Mitu autot sõitis ära?

Koosta avaldis. Leia tundmatu vähendaja.

Kui vähendatavast lahutame vahe, siis saame .....

TUNDMATU VÄHENDATAVA LEIDMINE

97. Lahenda ülesanne.

Triin andis Avele 10 kommi. Talle endale jäi veel 15 kommi.

Mitu kommi oli Triinul esialgu?

Ülesande lahenduskäik:

Tähistame Triinu kommide arvu tähega .....

Sellest hulgast andis ta Avele 10 kommi ehk $(x - 10)$

Triinule jäi veel ..... kommi.

Kirjuta see üles nii:

$$x - 10 = 15$$

$$x = 15 + 10$$

$$x = \dots\dots$$

Kontroll:

$$\dots\dots - 10 = \dots\dots$$

Vastus: .....

1. Lahutamisel on kõige suurem arv **vähendatav**.

$$8 \quad - \quad 3 \quad = \quad 5$$

VÄHENDATAV - VÄHENDAJA = VAHE

2. Vähendaja ja vahe on temast tavaliselt väiksemad.

$$3 < 8 \quad 5 < 8$$

3. Puuduva vähendatava asemel kirjutan tähe.

$$\boxed{x} - \boxed{3} = \boxed{5}$$

4. Puuduva vähendatava leiain liitmise teel.

$$\boxed{x} = \boxed{3} + \boxed{5}$$

98. Täida lüngad.

$$b - 35 = 60$$

Arv 60 on ..... , arv 35 on .....

Ülesandes on tundmatuks .....

See on tähistatud tähega .....

99. Koosta avaldis. Leia tundmatu vähendatav.

	<i>Avaldis ja lahendus</i>		<i>Avaldis ja lahendus</i>
vähendatav x	.....	vähendatav k	.....
vähendaja 37	x = ...	vähendaja 43	k = ...
vahe 45	x = ...	vahe 57	k = ...

100. Lahenda ülesanne.

Talunik müüs turul päevaga 63 kasti maasikaid. Müümata jäi 17 kasti.

Mitu kasti maasikaid tõi talunik turule müügiks?

Koosta avaldis. Leia tundmatu vähendatav.

101. Koosta avaldis tundmatuga. Lahenda ülesanne.

Virnas oli x palki.

Võistlema pidi x jooksjat.

Saeveskisse veeti 56.

Starti tuli 32 jooksjat.

Virna jäi 28.

Ei osalenud 13.

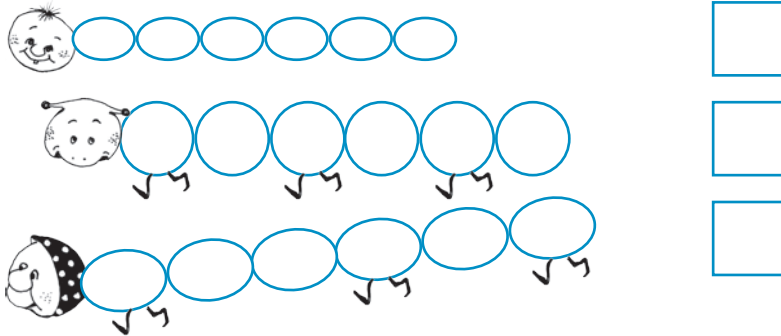

Vähendatava leidmiseks tuleb omavahel liita

..... ja .....

PIKKUSÜHIKUD (mm, cm ja m)

102. Vaata joonist. Vasta küsimustele.

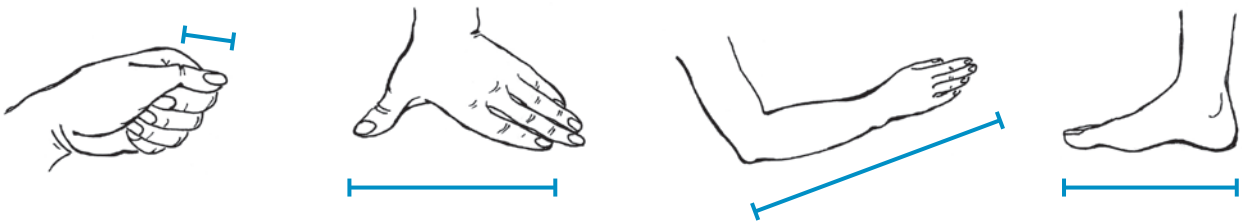

- Mitmest osast koosneb iga arvu-ussi keha?
Kirjuta vastavad arvud ruutudesse.
- Kas kehaosi on võrdselt?
- Kas ussid on ühepikkused?

Täpse pikkuse teada saamiseks peame **mõõtma**.

103. Millega saab pikkust mõõta?

104. Milliseid pikkusühikuid sa tead?

Kirjuta pikkusühikute lühendid (m, cm, mm).

millimeeter – ..... sentimeeter – ..... meeter – .....

105. Märgi joonlaul 1 cm pikkune lõik.

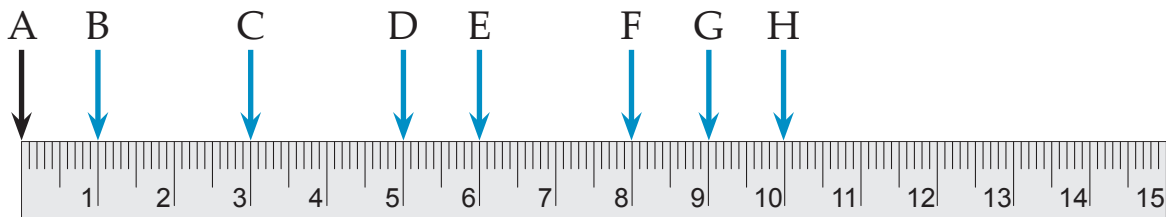
Mitmeks võrdseks osaks on 1 cm jaotatud?

Iga selline osa on **üks (1) millimeeter.**

$$1 \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$$

106. Leia lõigu pikkus. Teisenda.

Näide: $AB = 1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}$

$AC = \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

$AF = \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

$AD = \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

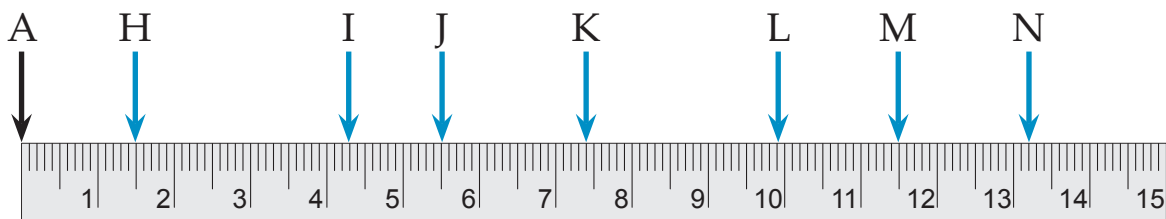
$AG = \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

$AE = \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

$AH = \dots\dots\dots \text{ cm} = \dots\dots\dots \text{ mm}$

107. Leia lõigu pikkus.

Avalda sentimeetrites ja millimeetrites.

Näide: $AH = 1 \text{ cm } 5 \text{ mm}$

$AI = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$

$AL = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$

$AJ = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$

$AM = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$

$AK = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$

$AN = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$

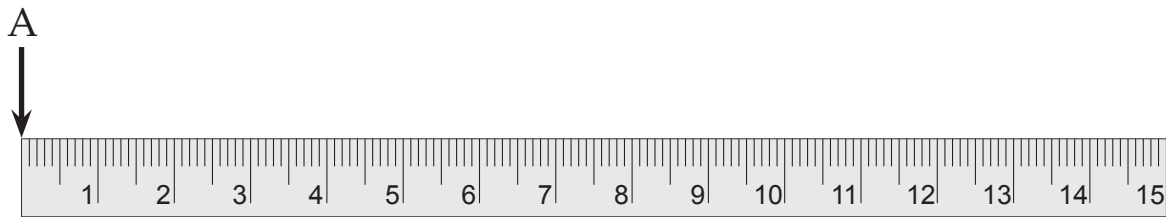
108. Märji noolte ja tähtedega antud lõikude pikkused.

AS = 7 cm 3 mm

AT = 4 cm 6 mm

AV = 6 cm 4 mm

AU = 8 cm 9 mm

109. Vaata eelmist ülesannet. Mitme millimeetri pikkused lõigud märkisid joonlauale? Teisenda.

1 cm = ... mm   1 cm > 1 mm

Suurema pikkusühiku teisendamine väiksemateks pikkusühikuteks:

2 cm 3 mm = 23 mm

1. Sentimeetrid teisendan millimeetriteks: 2 cm = 20 mm
2. Liidan millimeetrid: 20 mm + 3 mm = 23 mm

AS = 7 cm 3 mm = ...

AV = 6 cm 4 mm = ...

AT = 4 cm 6 mm = ...

AU = 8 cm 9 mm = ...

110. Teisenda.

3 cm 5 mm = ... mm

6 cm 1 mm = ... mm

2 cm 9 mm = ... mm

8 cm 4 mm = ... mm

7 cm 3 mm = ... mm

5 cm 2 mm = ... mm

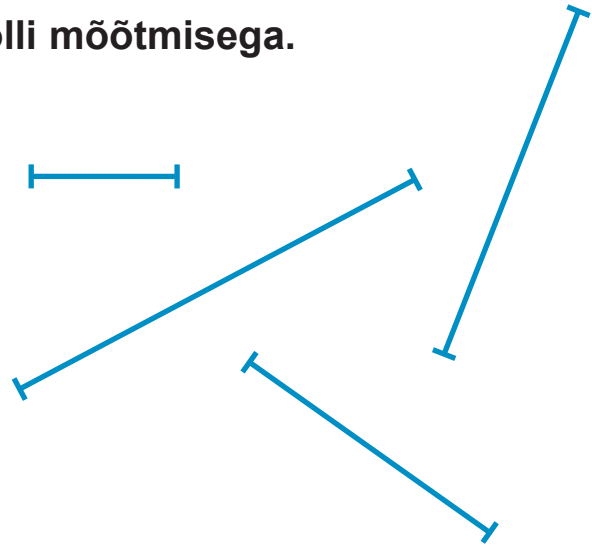
**111. Teisenda lõigu pikkus. Kontrolli mõõtmisega.
Tähista lõigud.**

AE = 20 mm = ... cm

ST = 40 mm = ... cm

KL = 60 mm = ... cm

MS = 50 mm = ... cm

112. Loe küsimus, jooni sobiv vastus.

Millist tulemust on lihtsam mõõta, kas ...

60 mm või 6 cm?

24 mm või 2 cm 4 mm?

10 mm = ... cm   1 mm < 1 cm

Väiksemate pikkusühikute teisendamine
suuremaks pikkusühikuks:

$\overbrace{\quad\quad\quad}^{\downarrow}$
24 mm = 2 cm 4 mm
 $\underbrace{\quad\quad\quad}_{\uparrow}$

1. Märgin arvus kümnelise: 24 mm (2K = 20Ü)
2. Kümnelise teisendan suuremaks ühikuks: 20 mm = 2 cm
3. Üheliste arvu lisan väiksema ühikuna.

113. Teisenda.

90 mm = ... cm ..... mm

40 mm = ... cm ..... mm

72 mm = ... cm ..... mm

56 mm = ... cm ..... mm

64 mm = ... cm ..... mm

81 mm = ... cm ..... mm

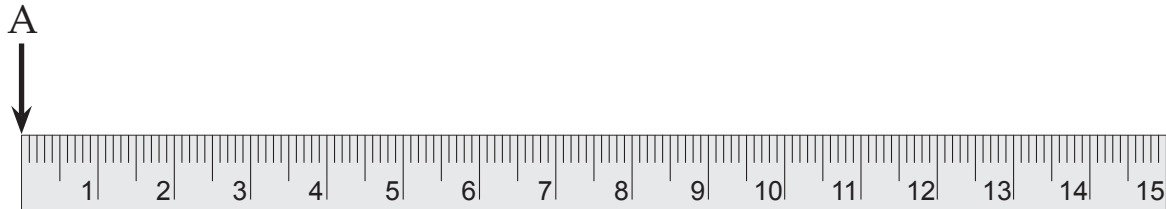
37 mm = ... cm ..... mm

95 mm = ... cm ..... mm

**114. Märki noolte ja tähtedega lõikude pikkused.
Vajadusel teisenda.**

AB = 17 mm .....   AO = 41 mm .....
 AP = 60 mm .....   AR = 85 mm .....
 AE = 24 mm .....   AK = 73 mm .....

115. Joonesta vihikusse järgmised lõigud.

AB = 5 cm 7 mm   KL = 36 mm   RS = 8 cm 3 mm
 LM = 3 cm 2 mm   OV = 74 mm   PT = 4 cm 8 mm

116. Praktiline töö (meeter).

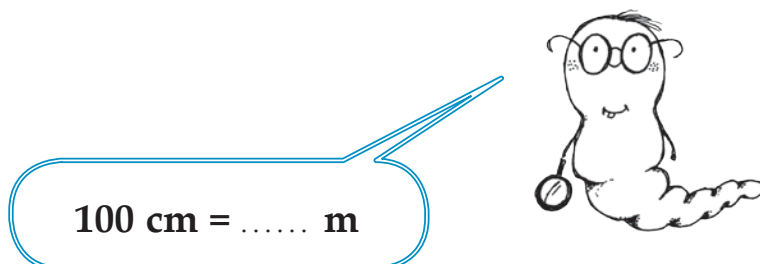
1. Lõika paberist kümme 10 cm pikkust riba.
2. Kirjuta iga riba peale 10 cm.
3. Aseta need joonise järgi ritta.

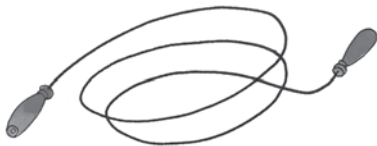

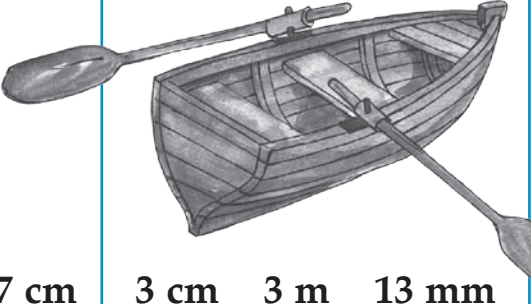

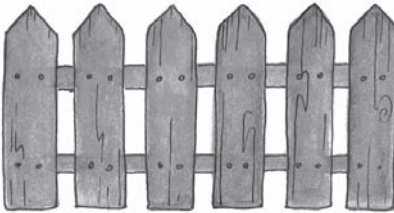

4. Liida ribadele kirjutatud sentimeetrid kokku.

Saadud riba on ..... cm.

5. Mõõda 1 m niiti või paela.
6. Võrdle mõõdetud niiti ja riba omavahel. Mida märkad?

117. Vali õige mõõtühik.

 <p>2 m 20 mm 2 cm</p>	 <p>19 mm 9 m 19 cm</p>	 <p>4 mm 4 m 4 cm</p>
 <p>15 mm 5 cm 15 m</p>	 <p>17 cm 7 mm 7 cm</p>	 <p>3 cm 3 m 13 mm</p>
 <p>18 m 18 mm 18 cm</p>	 <p>3 m 3 cm 3 mm</p>	 <p>60 mm 6 m 16 cm</p>

118. Joonista silma järgi tahvile 1m pikkuseid lõike

(→, ↓, ↗, ↘).

Kontrolli oma täpsust mõõtmisega.

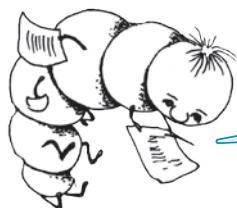
1. Kui pika lõigu joonistasid?
2. Mitme sentimeetriga sa eksisid? Arvuta.

100 cm – ..... cm = ... cm

1 m = ... cm

NIMEGA ARVUDE LIITMINE JA LAHUTAMINE

Liidan ja lahutan ainult **sama-nimelisi** arve.

119. Arvuta. Vajadusel teisenda.

Näide: $6 \text{ mm} + 7 \text{ mm} = 13 \text{ mm} = 1 \text{ cm } 3 \text{ mm}$

$$38 \text{ mm} + 25 \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ mm} = \dots\dots\dots \text{ cm } \dots\dots\dots \text{ mm}$$

$$53 \text{ mm} + 39 \text{ mm} = \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$$

$$41 \text{ mm} + 49 \text{ mm} = \dots\dots\dots = \dots\dots\dots$$

Näide: $48 \text{ cm} + 52 \text{ cm} = 100 \text{ cm} = 1 \text{ m}$

$$54 \text{ cm} + 26 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

$$37 \text{ cm} + 63 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

$$21 \text{ cm} + 79 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

$$65 \text{ m} + 17 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$29 \text{ m} + 56 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$63 \text{ m} + 37 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

120. Arvuta.

$$56 \text{ mm} - 34 \text{ mm} = \dots\dots\dots$$

$$75 \text{ mm} - 48 \text{ mm} = \dots\dots\dots$$

$$68 \text{ cm} - 58 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

$$100 \text{ cm} - 29 \text{ cm} = \dots\dots\dots$$

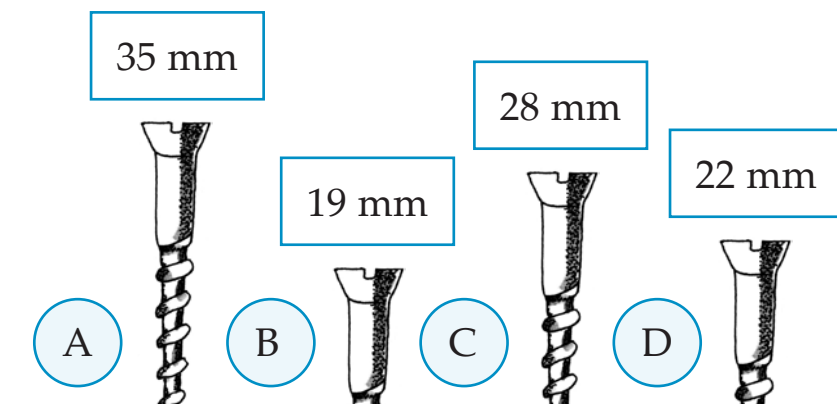
$$81 \text{ m} - 34 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

$$100 \text{ m} - 82 \text{ m} = \dots\dots\dots$$

121. Koosta avaldised. Arvuta.

Kõik kruvid on 70 mm pikad.

Kui pikk on puidu sisse keeratud osa?

Teisenda vastused.

Puidu sisse on keeratud:

A: ..... mm = ... cm ..... mm

B: ..... mm = ... cm ..... mm

C: ..... mm = ... cm ..... mm

D: ..... mm = ... cm ..... mm

122. Täienda avaldist.

Näide: $37 \text{ mm} + \boxed{} = 8 \text{ cm}$

1. Teisendan: $8 \text{ cm} = 80 \text{ mm}$

Avaldis on seega: $37 \text{ mm} + \dots = 80 \text{ mm}$

2. Leian puuduva liidetava: $80 \text{ mm} - 37 \text{ mm} = 43 \text{ mm}$

$$15 \text{ mm} + \dots = 5 \text{ cm}$$

$$52 \text{ mm} + \dots = 7 \text{ cm}$$

$$30 \text{ mm} + \dots = 9 \text{ cm}$$

$$76 \text{ mm} + \dots = 10 \text{ cm}$$

$$23 \text{ mm} + \dots = 6 \text{ cm}$$

$$41 \text{ mm} + \dots = 8 \text{ cm}$$

123. Täienda avaldist.

Näide: $37\text{ cm} + \square = 1\text{ m}$

1. Teisendan: $1\text{ m} = 100\text{ cm}$

Avaldis on seega: $37\text{ cm} + \dots = 100\text{ cm}$

2. Leian puuduva liidetava: $100\text{ cm} - 37\text{ cm} = 63\text{ cm}$

$$36\text{ cm} + \dots = 1\text{ m}$$

$$\dots + 29\text{ cm} = 1\text{ m}$$

$$58\text{ cm} + \dots = 1\text{ m}$$

$$\dots + 93\text{ cm} = 1\text{ m}$$

124. Arvuta. Vajadusel teisenda.

$$10\text{ mm} = \dots\text{ cm}; 100\text{ cm} = \dots\text{ m}$$

Mitme-nimeliste arvude liitmine:

1. Liidan ainult sama-nimelisi arve.
2. Vajadusel teisendan.

$$\underline{28\text{ cm}} \underline{6\text{ mm}} + \underline{11\text{ cm}} \underline{3\text{ mm}} = \underline{39\text{ cm}} \underline{9\text{ mm}}$$

$$49\text{ cm} \underline{4\text{ mm}} + \underline{8\text{ mm}} = 49\text{ cm} \underline{12\text{ mm}} = 49\text{ cm} + \underline{1\text{ cm}} \underline{2\text{ mm}} = 50\text{ cm} \underline{2\text{ mm}}$$

Teisendan: $12\text{ mm} = 1\text{ cm} \underline{2\text{ mm}}$

* Samamoodi ka lahutan.

$$36\text{ cm} + 42\text{ cm} \underline{8\text{ mm}}$$

$$76\text{ cm} \underline{4\text{ mm}} - 54\text{ cm}$$

$$43\text{ cm} \underline{6\text{ mm}} + 46\text{ cm} \underline{4\text{ mm}}$$

$$67\text{ cm} \underline{9\text{ mm}} - 36\text{ cm} \underline{9\text{ mm}}$$

$$72\text{ cm} \underline{8\text{ mm}} + 9\text{ mm}$$

$$48\text{ m} \underline{85\text{ cm}} - 27\text{ m} \underline{63\text{ cm}}$$

$$64\text{ m} \underline{35\text{ cm}} + 12\text{ m} \underline{65\text{ cm}}$$

$$59\text{ m} \underline{43\text{ cm}} - 42\text{ m} \underline{43\text{ cm}}$$

$$13\text{ cm} + 97\text{ m} \underline{87\text{ cm}}$$

$$99\text{ m} \underline{99\text{ cm}} - 99\text{ m} \underline{91\text{ cm}}$$

AJAÜHIKUD

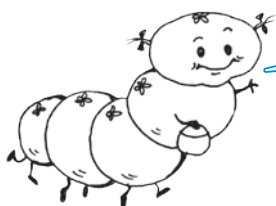
Sündmuste kestuse ja nende-vaheliste ajavahemike mõõtmiseks on kasutusele võetud **aja-ühikud**.
Aja mõõtmise vahend on kell.

125. Täida lüngad.

Kellal on ..... -osuti ja

..... -osuti.

Mõnel kellal on ka ..... -osuti.

Aja mõõtmisel kasutan ajaühikuid:
sekund (s), minut (min), tund (h).

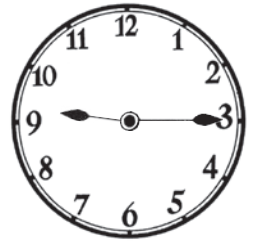
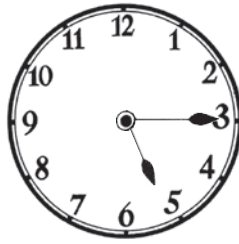
126. Kuidas märgid kella-aega? Täida tabel.

Enne keskpäeva	1.45	5.20	9.15	10.55
Pärast keskpäeva	13.45			

Enne keskpäeva				
Pärast keskpäeva	16.30	15.10	20.55	00.00

Enne keskpäeva		2.05		7.50
Pärast keskpäeva	23.20		18.40	

127. Märji kella-aeg ööpäeva osadel.
(Näide: 2.30 14.30)

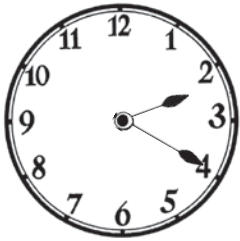
.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

.....
 .....

1 h = 60 min

1 min = 60 s

128. Vasta küsimustele. Märki sisse X.

1. Mitu minutit on ühes tunnis?

60 min

50 min

100 min

2. Mitu sekundit on ühes minutis?

20 s

30 s

60 s

3. Mitu minutit on pool tundi?

50 min

20 min

30 min

4. Mitu minutit on veerand tundi?

10 min

15 min

25 min

5. Mitu minutit on kolm-veerand tundi?

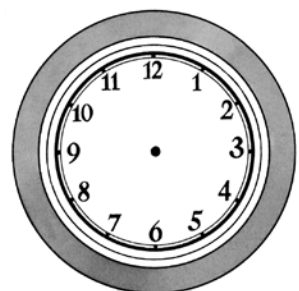
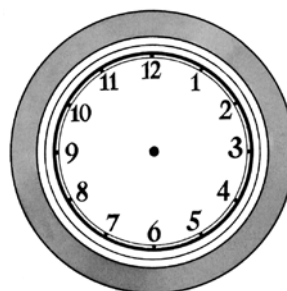
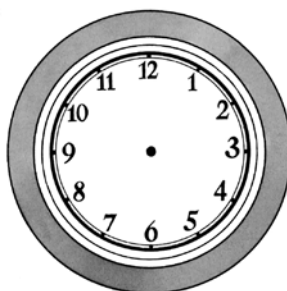
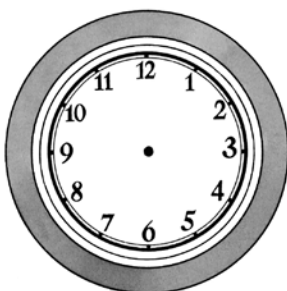
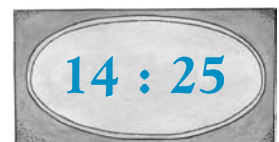
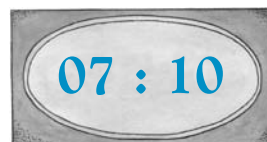
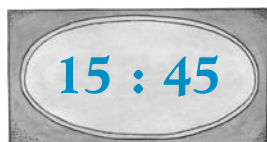
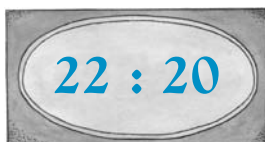
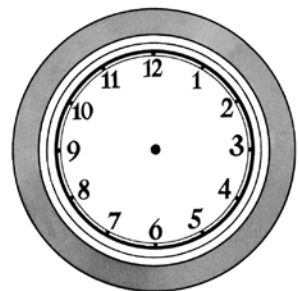
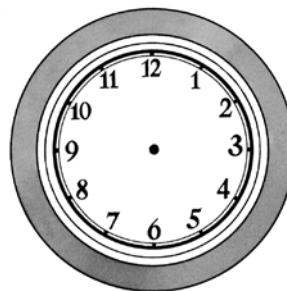
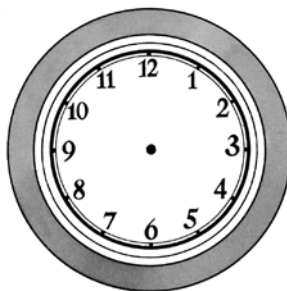
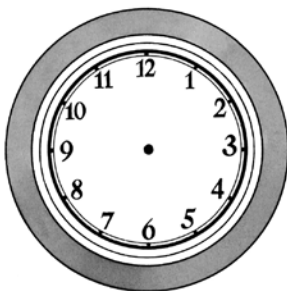
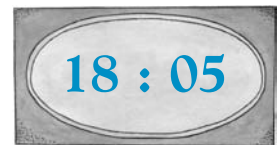
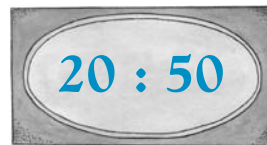
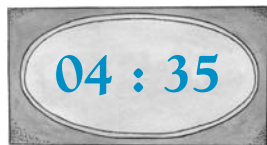
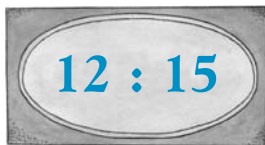
30 min

15 min

45 min

129. Joonista puuduvad kella-osutid.

(tunni-osuti roheline, minuti-osuti punane)

130. Kirjuta tabelisse õige kella-aeg. Kasuta abiks kella.

	13.20	8.45	20.30	10.10	5.05	16.55
15 min pärast						
30 min tagasi						

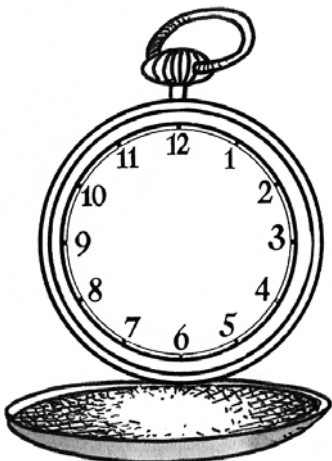
131. Pitsa peab ahjus küpsema 35 minutit.

Kirjuta kella-ajad numbritega. Kasuta abiks kella.

	Ahju		Ahjust välja
pool 8	7.30	→	
veerand 12		→	
pool 11		→	
10 minutit enne 10		→	
10 minutit pärast 12		→	
kolm-veerand 9		→	

132. Leia vastus kella abil. Märki sisse X. Joonista puuduvad kella-osutid.

Buss väljus kell 8.35.

Sihtkohta jõudis sõiduk 2 tunni ja 35 min pärast. Mis kell jõudis buss sihtkohta?

- kell 10.35
- kell 10.70
- kell 11.00
- kell 11.10

133. Lahenda ülesanne.

Buss väljus Tallinnast kell 13.20 ja jõudis Narva kell 16.25.

Kui kaua kestis sõit?

134. Tuleta meelde.

1 h = ... min

1 min = ... s

135. Arvuta. Teisenda vastused.

“Ma olin haige ja pidin toas olema. Mul oli väga igav.

Minu sõbrad mängisid õues.

Ma mõõtsin aega, kui kaua nad õues olid.”

Näide: 1 h 20 min = 80 min, sest 60 min + 20 min = 80 min

E	8 h 25 min – 7 h =	..... =	..... min
T	14 h 5 min – 13 h =	..... =	..... min
K	30 min + 1 h 10 min =	..... =	..... min
N	58 min 10 s – 57 min =	..... =	..... s
R	12 s + 1 min 23 s =	..... =	..... s

* Mis päeval olid Andu sõbrad õues kõige kauem?

Näide: 80 min = 1 h 20 min, sest 80 min – 60 min = 20 min

E	36 min + 54 min =	..... =	..... h ..... min
T	87 min – 12 min =	..... =	..... h ..... min
K	24 s + 76 s =	..... =	..... min ..... s
N	98 s – 23 s =	..... =	..... min ..... s

* Mis päeval olid Andu sõbrad õues kõige lühemat aega?

136. Lahenda ülesanne.

Sõidu kestvus (aeg)

Tallinn – Kehra	45 min
Tallinn – Tapa	1 h 25 min
Tallinn – Jõgeva	2 h 20 min
Tallinn – Tartu	3 h

Reisi-rong väljub Tallinnast
Tartusse kell 17.10.

1. Mis kell jõuab rong Kehrassse?

.....

2. Mis kell väljub rong Tapalt?

.....

3. Rong jõuab Jõgevale kell

.....

4. Lõpp-peatuses on rong kell

.....

137. Lahenda ülesanne.

Kristel ja Kaire läksid tallu maasikaid korjama.

Ühel nädalal käisid nad tööl 4 päeva, teisel nädalal aga 2 päeva rohkem.

Mitu päeva käisid tüdrukud maasikaid korjamas?

Teisenda vastus nädalatesse ja päevadesse.

138. Arvuta ja vasta küsimustele.

Laulu- ja tantsupeo ajal
muudeti Tallinnas liiklust.
Juhkentali tänav oli suletud
järgmistel aegadel:

1. Kui kaua oli Juhkentali tänav suletud ...?

3. juulil	4. juulil	5. juulil

2. Mis päeval oli tänav suletud kõige kauem? .....

3. Reedel oli tänav suletud (kui kaua?) .....

Laupäeval oli tänav suletud ..... võrra vähem kui

4. Mitu tundi oli tänav suletud nädalavahetusel? .....

5. Mitu tundi kokku oli tee suletud? .....

139. Järjesta aja-ühikud kasvavas järjekorras.

min s ööpäev nädal päev tund

.....
.....

Ühes nädalas on ..... päeva.
Ühes ööpäevas on ..... tundi.

ARVUD TUHANDE (1000) PIIRES

SAJAD

140. Vaata joonist. Loe ja täida lüngad.

ÜHELINE   KÜMNELINE

SAJALINE

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Ühes kümnelises on ..... ühelist.   1 K = ... Ü

Ühes sajalisel on ..... ühelist.   1 S = ... Ü

..... kümnelist.   1 S = ... K

141. A. Loe ja ühenda paarid.

10 ühelist

1 sajaline

10 kümnelist

1 kümneline

100 ühelist

1 sajaline

B. Täida lüngad

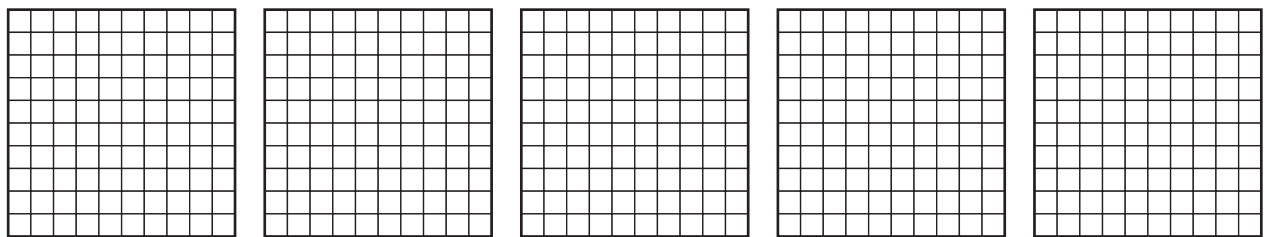
..... Ü = ... K

..... K = ... S

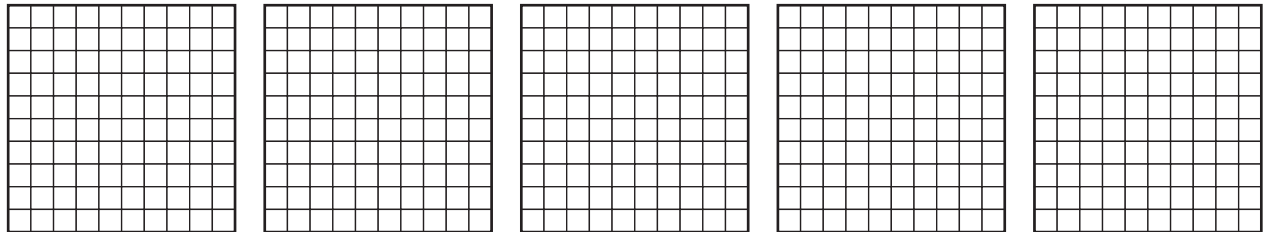
..... Ü = ... S

142. Mitu sajalist on joonisel?

100   100   100   100   100

100   100   100   100   100

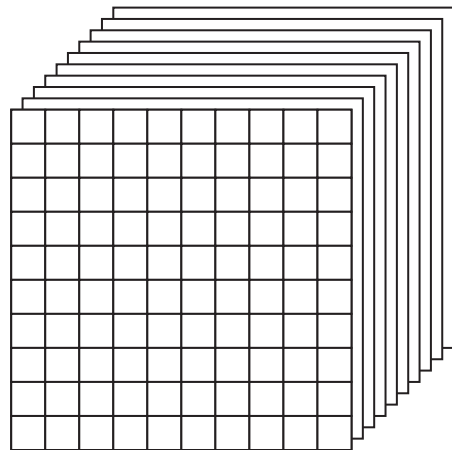

Vastus: Joonisel on ..... sajalist.

**Kümme sajalist moodustavad
ÜHE tuhandelise.**

T	S	K	Ü
1	0	0	0

143. Loe ja täida lüngad.

Ühes tuhandelises on $\left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots \text{ühelist.} \\ \dots\dots\dots \text{kümnelist.} \\ \dots\dots\dots \text{sajalist.} \end{array} \right.$

$1 \text{ T} = \dots\dots\dots \text{Ü}$
 $1 \text{ T} = \dots\dots\dots \text{K}$
 $1 \text{ T} = \dots\dots\dots \text{S}$

Arv 1000 on (mitme?) .....-kohaline arv.

Arvus 1000 on **neli järku**.

Need on ..... , ... ,
..... ja .....

144. Loenda sajaliste ruute. Näita arvukaarti. Kirjuta arv.

- 1 sajaline ⇒ üks sada
- 2 sajalist ⇒ kaks sada
- 3 sajalist ⇒ kolm sada
- 4 sajalist ⇒ nelis sada
- 5 sajalist ⇒ viis sada
- 6 sajalist ⇒ kuus sada
- 7 sajalist ⇒ seitse sada
- 8 sajalist ⇒ kaheksa sada
- 9 sajalist ⇒ üheksa sada
- 10 sajalist ⇒ tuhat

	T	S	K	Ü
		1	0	0
		2	0	0
	1	0	0	0

1. Täis-sadasid loendan nagu ühelisi ja kümnelisi.
2. Sajaliste kohale kirjutan sajaliste arvu.
3. Kümneliste kohale kirjutan 0.
4. Üheliste kohale kirjutan 0.

**145. Täida tabel õpetaja korralduste järgi.
Vasta õpetaja küsimustele.**

<u>1</u>	<u>2</u>	3						9
<u>10</u>	<u>20</u>	30						90
<u>100</u>	<u>200</u>	300						900
1000								

- 1. rida.**
1. Loenda arvud 1-kaupa. Kirjuta.
  2. Tõmba joon alla üheliste järgule.
  3. Mitme kohalised arvud kirjutasiid?
  4. Mis järkudest koosneb 1-kohaline arv?
- 2. rida.**
1. Loenda arvud 10-kaupa. Kirjuta.
  2. Tõmba joon alla kümneliste järgule.
  3. Mitme kohalised arvud kirjutasiid?
  4. Mis järkudest koosneb 2-kohaline arv?
- 3. rida.**
1. Loenda arvud 100-kaupa. Kirjuta.
  2. Tõmba joon alla sajaliste järgule.
  3. Mitme kohalised arvud kirjutasiid?
  4. Mis järkudest koosneb 3-kohaline arv?
- 4. rida.**
1. Mitme kohaline arv on kirjutatud 4. ritta?
  2. Mis järkudest koosneb 4-kohaline arv?
- 1. veerg (tulp)**
1. Loe arvud.
  2. Mitu korda arvud suurenesid?
- 2. veerg (tulp)**
1. Loe arvud.
  2. Mitu korda arvud suurenesid?

146. Loenda saja-kaupa.

100-st 1000-ni

1000-st 100-ni

300-st 800-ni

900-st 300-ni

200-st 900-ni

700-st 200-ni

147. Loe arvud.

ARV	Arvus on (<i>mitu?</i>)		
	... sajalist	... kümmelist	... ühelist
100	1 S	10 K	100 Ü
300	..... S	..... K	..... Ü
500	..... S	..... K	..... Ü
700	..... S	..... K	..... Ü
200	..... S	..... K	..... Ü
800	..... S	..... K	..... Ü
400	..... S	..... K	..... Ü
900	..... S	..... K	..... Ü
600	..... S	..... K	..... Ü
1000	..... S	..... K	..... Ü

148. A. Kirjuta vahetult eelnev ja järgnev täis-sada.

	200	
--	-----	--

	500	
--	-----	--

	400	
--	-----	--

	700	
--	-----	--

	600	
--	-----	--

	900	
--	-----	--

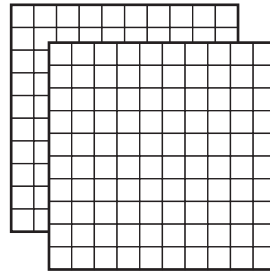
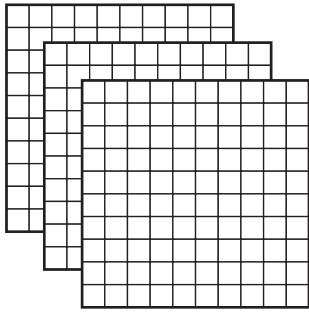
B: Loe arv. Vasta õpetaja küsimustele.

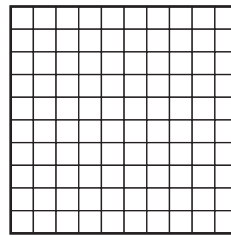
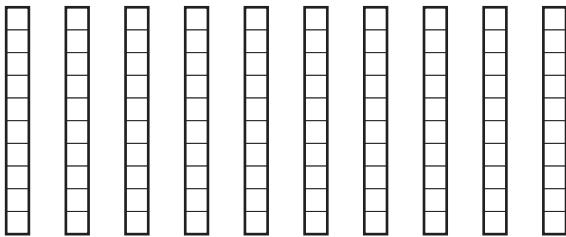
1. Mitme kohaline see arv on?
2. Mitu ühelist on selles arvus?

3. Mitu kümmelist on selles arvus?
4. Mitu sajalist on selles arvus?

149. Kirjuta arv. Võrdle arve (>; <; =).

....

....

150. Kirjuta arvud tabelisse. Võrdle arve (>; <; =).

	T	S	K	Ü	
500 100		5	0	0	← Arvus on ..... S
		1	0	0	← Arvus on ..... S
100 1000					← Arvus on ..... S
					← Arvus on ..... S
200 20					← Arvus on .....
					← Arvus on .....
7 700					← Arvus on .....

151. Tõmba sajaliste järgule joon alla. Võrdle arve (>; <; =).

200 400

800 300

900 1000

900 40

80 80

9 1000

SAJAD JA KÜMNED

**152. Pane lauale sajaliste ruudud ja kümneliste ribad.
Mis arv tekkis?**

- 1) 2 sajaliste ruutu ja 2 kümneliste riba?
- 2) 4 sajaliste ruutu ja 5 kümneliste riba?
- 3) 3 sajaliste ruutu ja 1 kümneliste riba?
- 4) 9 sajaliste ruutu ja 4 kümneliste riba?

Näide:

1 sajaline (1 S = 100 Ü)

1 kümneline (1 K = 10 Ü)

ARV ON sada kümme

	S	K	Ü
1 sajaline	1	0	0
1 kümneline		1	0
ARV ON sada kümme	1	1	0

153. Loe. Kirjuta arv.

Arvus on:

1 sajaline ja 2 kümnelist

→ sada *kakskümmend*

1 sajaline ja 3 kümnelist

→ sada *kolmkümmend*

1 sajaline ja 4 kümnelist

→ sada *nelikümmend*

1 sajaline ja 5 kümnelist

→ sada *viiskümmend*

1 sajaline ja 6 kümnelist

→ sada *kuuskümmend*

1 sajaline ja 7 kümnelist

→ sada *seitsekümmend*

1 sajaline ja 8 kümnelist

→ sada *kaheksakümmend*

1 sajaline ja 9 kümnelist

→ sada *üheksakümmend*

1 sajaline ja 10 kümnelist

→ *kakssada*

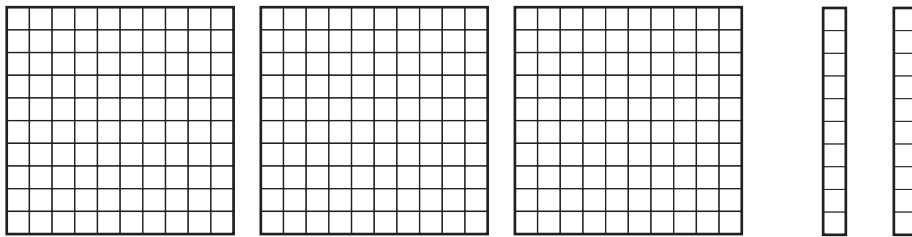
	S	K	Ü
1 sajaline ja 2 kümnelist	1	2	0
1 sajaline ja 3 kümnelist	1	3	0
1 sajaline ja 4 kümnelist			
1 sajaline ja 5 kümnelist			
1 sajaline ja 6 kümnelist			
1 sajaline ja 7 kümnelist			
1 sajaline ja 8 kümnelist			
1 sajaline ja 9 kümnelist			
1 sajaline ja 10 kümnelist	2	0	0

Asenda: 10 K = 1 S

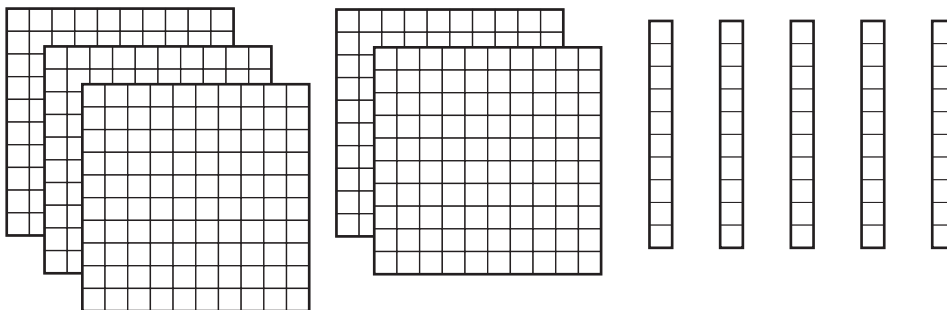
154. Kirjuta ja loe saadud arv.

(Mitu?) ..... sajalist, ... kümnelist ja ..... ühelist.

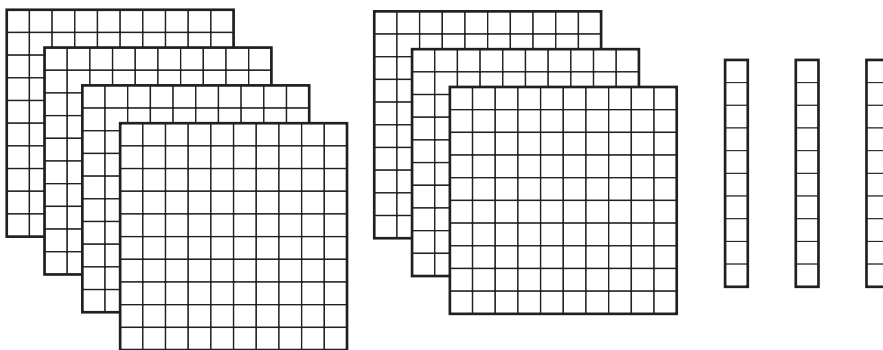
Arv on .....

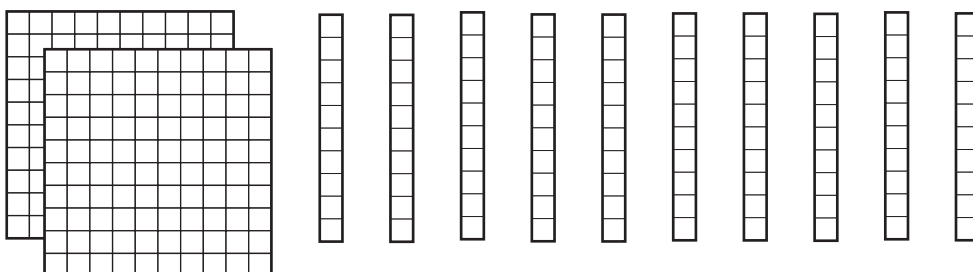
T	S	K	Ü

T	S	K	Ü

T	S	K	Ü

T	S	K	Ü

155. Pane lauale sajaliste ruudud ja kümneliste ribad.

1. Mis arv tekkis?

2. Lisa 1K. Mis arv tekkis nüüd?

Näide:

1. Arvus on 1 sajaline ja 9 kümnelist → Lisa 1 kümneline.

2. Nüüd on laual ..... S ja ..... K.

3. Asenda 10 K = 1 S. Mitu sajalist on nüüd laual?

Suurenda arvu 10 võrra:

	T	S	K	Ü
1 S ja 9 K		1	9	0
+ 1 K =		2	0	0
2 S ja 9 K		2	9	0
+ 1 K =				
3 S ja 9 K		3	9	0
+ 1 K =				
4 S ja 9 K		4	9	0
+ 1 K =				
5 S ja 9 K		5	9	0
+ 1 K =				

	T	S	K	Ü
6 S ja 9 K		6	9	0
+ 1 K =				
7 S ja 9 K		7	9	0
+ 1 K =				
8 S ja 9 K		8	9	0
+ 1 K =				
9 S ja 9 K		9	9	0
+ 1 K =				

156. Suurenda arve 10 võrra.

180	190	200
-----	-----	-----

280		
-----	--	--

480		
-----	--	--

380		
-----	--	--

880		
-----	--	--

780		
-----	--	--

157. Lao lauale arvukaardid.

Mis arv tekkis? Kirjuta see arv.

- 1) 3 sajalist ja 7 kümnelist
- 2) 8 sajalist ja 9 kümnelist
- 3) 5 sajalist ja 8 kümnelist
- 4) 6 sajalist ja 10 kümnelist
- 5) 10 sajalist
- 6) 4 sajalist ja 10 kümnelist
- 7) 9 sajalist ja 10 kümnelist

T	S	K	Ü

158. A. Loenda täis-sajad (↓). Kirjuta täis-sajad tabelisse.

B. Loenda arve kümne-kaupa (→). Täida tabel.

10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
1 <u>1</u> 0	1 <u>2</u> 0	1 <u>3</u> 0	1 <u>4</u> 0	1 <u>5</u> 0	1 <u>6</u> 0	1 <u>7</u> 0	1 <u>8</u> 0	1 <u>9</u> 0	200
210		230				270		290	
310							380		
410				450					500
	520				560			590	
610		630				670			
	720		740				780		
810				850					
	920				960				1000

159. Loenda arve kümne-kaupa. Kirjuta puuduvad arvud.

2 <u>6</u> 0	2 <u>7</u> 0		290		310	320			
--------------	--------------	--	-----	--	-----	-----	--	--	--

5 <u>3</u> 0		550							
--------------	--	-----	--	--	--	--	--	--	--

6 <u>9</u> 0	6 <u>8</u> 0								
--------------	--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

9 <u>5</u> 0		930				890			
--------------	--	-----	--	--	--	-----	--	--	--

* *Kontrolli:* Tõmba joon alla kümneliste järgule.

160. Loenda arve saja-kaupa. Kirjuta puuduvad arvud.

<u>1</u> 60	<u>2</u> 60					760		960
-------------	-------------	--	--	--	--	-----	--	-----

<u>9</u> 80	<u>8</u> 80							<u>1</u> 80
-------------	-------------	--	--	--	--	--	--	-------------

<u>8</u> 30		<u>6</u> 30						30
-------------	--	-------------	--	--	--	--	--	----

* *Kontrolli:* Tõmba joon alla sajaliste järgule.

161. Loenda arve.

1. Kümne-kaupa	100-st	200-ni	890-st	800-ni
	320-st	420-ni	1000-st	920-ni
	640-st	710-ni	530-st	460-ni
2. Saja-kaupa	100-st	1000-ni	870-st	370-ni
	320-st	620-ni	640-st	140-ni
	160-st	960-ni	780-st	280-ni

JÄRKARVUDE SUMMA

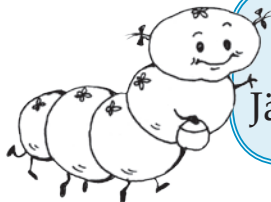
162. Mitu ühelist on arvus? Tõsta arvukaart.

Aseta arvukaardid üksteise peale. Nimeta arv.

Näide: 8 sajalist, 3 kümnelist

8 sajalist = 3 K = → Arv on

6S ja 8K; 7S ja 3K; 2S ja 9K; 1S ja 7K; 4S ja 5K; 9S ja 6K

Arvud 800 ja 30 on arvu 830 järk-arvud.

Järkarvud näitavad, mitu ühelist on arvu igas järgus.

163. Kirjuta järk-arvud. Moodusta arv.

	T	S	K	Ü				
2 sajalist	<input type="text" value="200"/>	8 kümnelist	<input type="text" value="80"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text" value="2"/>	<input type="text" value="8"/>	<input type="text" value="0"/>
4 sajalist	<input type="text"/>	9 kümnelist	<input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
7 sajalist	<input type="text"/>	1 kümneline	<input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
9 sajalist	<input type="text"/>	6 kümnelist	<input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3 sajalist	<input type="text"/>	7 kümnelist	<input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
9 sajalist	<input type="text"/>	2 kümnelist	<input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
1 sajaline	<input type="text"/>	5 kümnelist	<input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

164. Jaota arv järkarvude summaks. Kasuta arvukaarte.

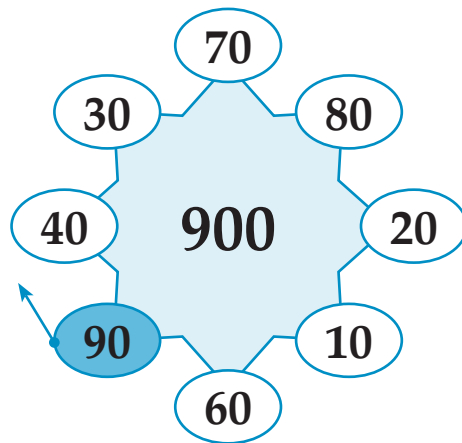
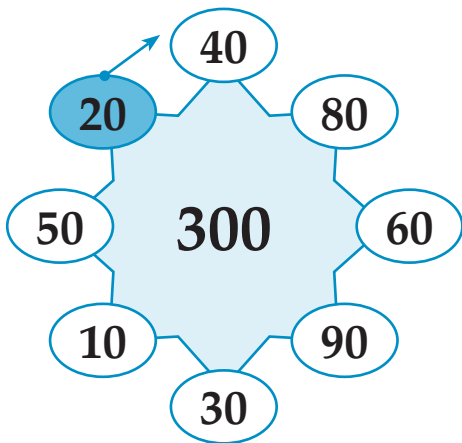
420 – selles arvus on 4S ja 2K +

560 450 980 310 740 290 570 680 170 360

165. Moodusta arv. Kirjuta ja loe saadud arv.

Nool näitab algust.

S	K	Ü
3	2	0

S	K	Ü
9	9	0

166. A. Suurenda arve 10 võrra.

2 <u>4</u> 0	360	720	850	180	470	630	510
2 <u>5</u> 0							

B. Vähenda arve 10 võrra.

4 <u>7</u> 0	230	150	790	310	540	860	620
4 <u>6</u> 0							

ARVUDE VÖRDLEMINE

167. Kirjuta järkarvude summa. Võrdle saadud arve (>; <; =).

	S	K	Ü
900 + 30 =			
800 + 30 =			

Võrdlen **sajaliste** järku. $9\text{ S} > 8\text{ S}$

930 ..... **830**

168. Võrdle arve (>; <; =).

230 450

890 320

950 480

560 100

710 970

610 310

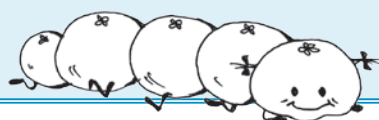
169. Kirjuta järkarvude summa. Võrdle saadud arve (>; <; =).

	S	K	Ü
300 + 20 =			
300 + 50 =			

1. Võrdlen **sajaliste** järku. $3\text{ S} = 3\text{ S}$

2. Võrdlen **kümmeliste** järku. $2\text{ K} < 5\text{ K}$

320 ..... **350**

170. Võrdle arve (>; <; =).

230 250

870 800

950 930

560 530

670 670

710 720

440 470

300 310

260 260

171. A. Suurenda arve 100 võrra.

650	430	720	590	110	370	760	840
750							

B. Vähenda arve 100 võrra.

850	670	310	790	240	460	930	520
750							

C. Võrdle üksteise alla kirjutatud arve.

Millises arvu järgus toimus muudatus?

172. Kirjuta arvud tabelisse. Võrdle arve (>; <; =).

	T	S	K	Ü	
560 500		5	6	0	← Arvus on ..... S ja ..... K
		5	0	0	← Arvus on ..... S
930 90					← Arvus on .....
					← Arvus on .....
80 270					← Arvus on .....
					← Arvus on .....
7 740					← Arvus on .....
					← Arvus on .....
180 8					← Arvus on .....

173. Võrdle arve (>; <; =).

450 200	510 80	750 9
600 930	70 790	1 120
370 370	600 60	960 6

SAJAD, KÜMNED JA ÜHED

174. Kirjuta ja loe saadud arv.

(Mitu?) ..... sajalist, ... kümnelist ja ..... ühelist.

Arv on .....

Three hundred blocks (10x10 grids), one ten block (1x10 grid), and four one blocks (1x1 grids).

T	S	K	Ü

Four hundred blocks (10x10 grids), two ten blocks (1x10 grids), and six one blocks (1x1 grids).

T	S	K	Ü

Two hundred blocks (10x10 grids), two ten blocks (1x10 grids), and six one blocks (1x1 grids).

T	S	K	Ü

Four hundred blocks (10x10 grids) and six one blocks (1x1 grids).

T	S	K	Ü

175. Kirjuta arvud, milles on:

				T	S	K	Ü
2 sajalist	3 kümnelist	6 ühelist	⇒				
5 sajalist	4 kümnelist	9 ühelist	⇒				
1 sajaline	6 kümnelist	2 ühelist	⇒				
3 sajalist	5 kümnelist	7 ühelist	⇒				
8 sajalist	9 kümnelist	1 üheline	⇒				
6 sajalist	7 kümnelist	3 ühelist	⇒				
9 sajalist	2 kümnelist	5 ühelist	⇒				
7 sajalist	1 kümneline	4 ühelist	⇒				
4 sajalist	8 kümnelist	8 ühelist	⇒				
4 sajalist	4 kümnelist	4 ühelist	⇒				

- Loe tabelisse kirjutatud arvud.

176. Loe tabelisse kirjutatud arv. Lõpeta lause.

T	S	K	Ü	
	1	2	5	⇐ Selles arvus on ..... S, ... K, ... Ü
	2	7	8	⇐ Selles arvus on .....
	4	5	6	⇐ Selles arvus on .....
	3	9	1	⇐ Selles arvus on .....
	6	4	2	⇐ Selles arvus on .....
	8	3	7	⇐ Selles arvus on .....
	9	8	4	⇐ Selles arvus on .....
	5	1	3	⇐ Selles arvus on .....

177. Jätka arvurida.

91	92	93	94	95	96	97	98	99	
----	----	----	----	----	----	----	----	----	--

191	192								200
-----	-----	--	--	--	--	--	--	--	-----

291			294						300
-----	--	--	-----	--	--	--	--	--	-----

391				395					400
-----	--	--	--	-----	--	--	--	--	-----

491									500
-----	--	--	--	--	--	--	--	--	-----

591								599	
-----	--	--	--	--	--	--	--	-----	--

691							698		
-----	--	--	--	--	--	--	-----	--	--

791						797			
-----	--	--	--	--	--	-----	--	--	--

891					896				
-----	--	--	--	--	-----	--	--	--	--

991								999	
-----	--	--	--	--	--	--	--	-----	--

178. Kirjuta vahetult eelnev ja järgnev arv.

	296	
--	-----	--

	598	
--	-----	--

	492	
--	-----	--

	799	
--	-----	--

	399	
--	-----	--

	795	
--	-----	--

	897	
--	-----	--

	993	
--	-----	--

	999	
--	-----	--

179. A. Kirjuta puuduvad täis-sajad.

100	200								
-----	-----	--	--	--	--	--	--	--	--

B. Jätka arvurida suuliselt (→ ; ← ; ↓ ; ↑).

Kriipsu asemel nimeta puuduv sajaline.

200   500   600   800   100   400   300

__11	__12	__13	__14	__15	__16	__17	__18	__19	__20
__21	__22	__23	__24	__25	__26	__27	__28	__29	__30
__31	__32	__33	__34	__35	__36	__37	__38	__39	__40
__41	__42	__43	__44	__45	__46	__47	__48	__49	__50
__51	__52	__53	__54	__55	__56	__57	__58	__59	__60
__61	__62	__63	__64	__65	__66	__67	__68	__69	__70
__71	__72	__73	__74	__75	__76	__77	__78	__79	__80
__81	__82	__83	__84	__85	__86	__87	__88	__89	__90
__91	__92	__93	__94	__95	__96	__97	__98	__99	

180. Kirjuta vahetult eelnev ja järgnev arv.

	428	
--	-----	--

	559	
--	-----	--

	792	
--	-----	--

	320	
--	-----	--

	879	
--	-----	--

	561	
--	-----	--

	931	
--	-----	--

	690	
--	-----	--

	149	
--	-----	--

181. Loenda arve ühekaupa.

360-st 369-ni

598-st 590-ni

871-st 883-ni

764-st 758-ni

JÄRKARVUDE SUMMA

182. Kirjuta järkarvud. Kirjuta järkarvude summa. Loe arv.

.... sajalist	.... kümnelist	.... ühelist		T	S	K	Ü
8 S <input type="text" value="800"/>	3 K <input type="text" value="30"/>	7 Ü <input type="text" value="7"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
6 S <input type="text"/>	7 K <input type="text"/>	9 Ü <input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
9 S <input type="text"/>	1 K <input type="text"/>	1 Ü <input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
1 S <input type="text"/>	9 K <input type="text"/>	6 Ü <input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3 S <input type="text"/>	6 K <input type="text"/>	7 Ü <input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
7 S <input type="text"/>	8 K <input type="text"/>	2 Ü <input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
5 S <input type="text"/>	2 K <input type="text"/>	4 Ü <input type="text"/>	→	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

183. Nimeta järkarvud. Leia järkarvude summa.

<input type="text" value="500"/> <input type="text" value="6"/> <input type="text" value="40"/>	S K Ü <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text" value="50"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="700"/>	S K Ü <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
<input type="text" value="20"/> <input type="text" value="900"/> <input type="text" value="1"/>	S K Ü <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text" value="700"/> <input type="text" value="40"/> <input type="text" value="1"/>	S K Ü <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
<input type="text" value="5"/> <input type="text" value="70"/> <input type="text" value="600"/>	S K Ü <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text" value="10"/> <input type="text" value="300"/> <input type="text" value="4"/>	S K Ü <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

184. Mis arvu saad, kui liidad järgmised järkarvud?

S	K	Ü
8	0	0
	5	0
		7

8	5	7
---	---	---

S	K	Ü
1	0	0
	2	0
		9

--	--	--

S	K	Ü
6	0	0
	1	0
		9

--	--	--

S	K	Ü
4	0	0
	7	0
		1

--	--	--

S	K	Ü
5	0	0
	9	0
		6

--	--	--

S	K	Ü
3	0	0
	6	0
		2

--	--	--

S	K	Ü
9	0	0
	3	0
		5

--	--	--

S	K	Ü
7	0	0
	8	0
		3

--	--	--

185. Kirjuta arv tema järkarvude summa põhjal.

	S	K	Ü
$500 + 60 + 4 =$			
$700 + 40 + 9 =$			
$800 + 50 + 6 =$			
$900 + 70 + 1 =$			

$200 + 10 + 2 =$			
$300 + 30 + 3 =$			
$600 + 80 + 5 =$			
$400 + 10 + 7 =$			

	S	K	Ü
$300 + 80 + 5 =$			
$100 + 10 + 1 =$			
$900 + 90 + 9 =$			
$400 + 30 + 7 =$			

$600 + 20 + 3 =$			
$800 + 50 + 8 =$			
$200 + 70 + 4 =$			
$500 + 40 + 2 =$			

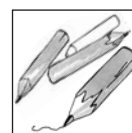
PAARISARVUD. PAARITUD ARVUD

186. Jooni arvus alla üheliste järk. Kirjuta arvud tabelisse.

376 123 861 900 612 495 319 287 644 798

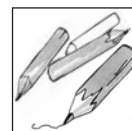
Paarisarvud						Paaritud arvud							
S	K	Ü		S	K	Ü	S	K	Ü		S	K	Ü

187. Kirjuta tabelisse eelnevad või järgnevad arvud.
Värvi paarisarvud kollaseks.

347				
348				
	658		413	899
		287		

188. Kirjuta tabelisse eelnevad või järgnevad arvud.
Värvi paaritud arvud roheliseks.

253				
		712		
	599		137	999

189. A. Loe arvud. Need on .....-kohalised arvud.

568   981   640   769   125   234   497   396

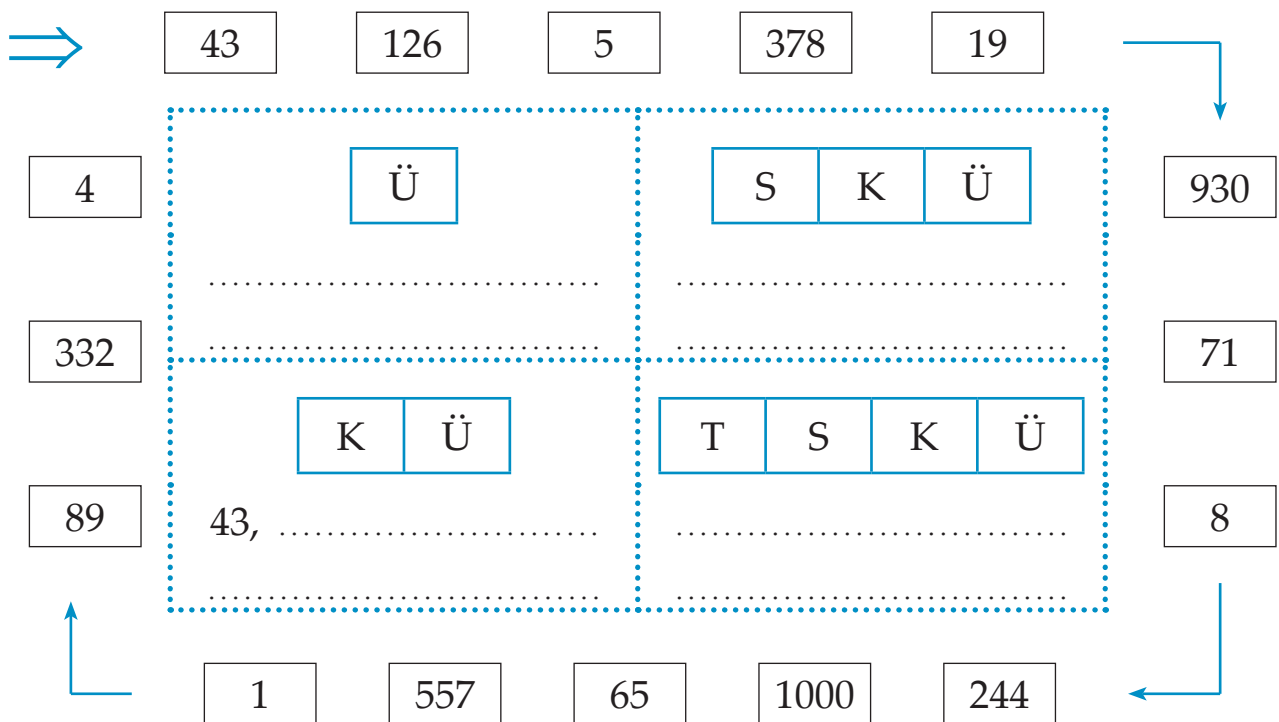
B. Jaota arvud tabelisse (paarisarv, paaritu arv).

Kirjuta igale arvule vahetult eelnev ja järgnev arv.

Eelnev arv	Paarisarv	Järgnev arv

Eelnev arv	Paaritu arv	Järgnev arv

190. A. Loe arvud. Jaota vastavalt skeemile.

B. Rühmita arvud.

Paarisarvud on	Paaritud arvud on

ARVUDE VÖRDLEMINE

191. Võrdle arve (>; <; =).

S	K	Ü
4	5	9
4	5	6

1. Võrdlen **sajaliste** järku. $4\text{ S} = 4\text{ S}$
2. Võrdlen **kümmeliste** järku. $5\text{ K} = 5\text{ K}$
3. Võrdlen **üheliste** järku. $9\text{ Ü} > 6\text{ Ü}$
 $459 \dots\dots 456$

192. Kirjuta arvud tabelisse. Võrdle arve (>; <; =).

	T	S	K	Ü	
265 65		2	6	5	← Arvus on ..... S, ... K, ... Ü
			6	5	← Arvus on .....
100 1000					← Arvus on .....
					← Arvus on .....
42 2					← Arvus on .....
					← Arvus on .....
765 768					← Arvus on .....
					← Arvus on .....
96 439					← Arvus on .....

193. Võrdle arve (>; <; =).

569 563

735 730

624 628

417 418

396 396

859 856

764 168

762 776

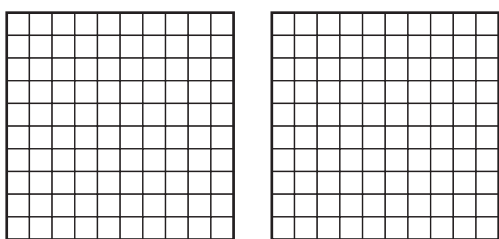
680 689

SAJAD JA ÜHED

194. Kirjuta ja loe saadud arv.

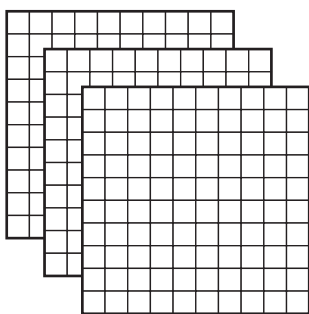
(Mitu?) ..... sajalist, ... kümnelist ja ..... ühelist.

Arv on .....

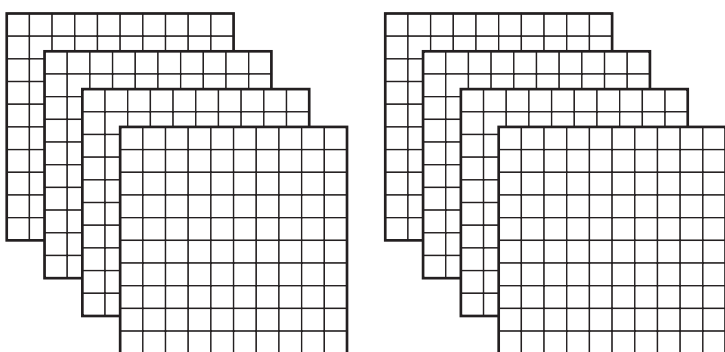
T S K Ü

--	--	--	--

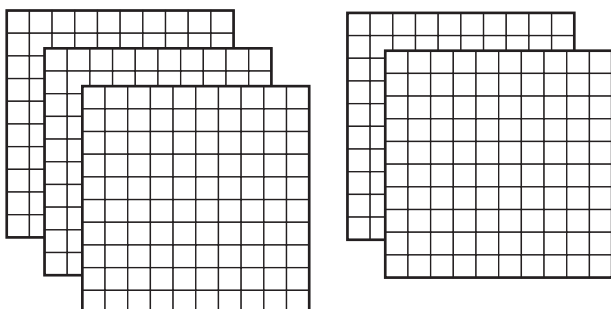
T S K Ü

--	--	--	--

T S K Ü

--	--	--	--

T S K Ü

--	--	--	--

195. A. Kirjuta ja loe saadud arv.

1 0 1

100

+1 +2 +3 +4 +5 +6 +7 +8 +9

B. Asenda sada 200-ga. Loe saadud arv.

196. Kirjuta järkarvud. Moodusta arv. Loe saadud arv.

		T S K Ü						
8 sajalist	800	3 ühelist	3	→				
4 sajalist		9 ühelist		→				
7 sajalist		1 ühelist		→				
9 sajalist		6 ühelist		→				
3 sajalist		7 ühelist		→				
9 sajalist		2 ühelist		→				
5 sajalist		4 ühelist		→				
6 sajalist		5 ühelist		→				

197. Jätka arvurida.

101	102								110	111
-----	-----	--	--	--	--	--	--	--	-----	-----

201		203								
-----	--	-----	--	--	--	--	--	--	--	--

301			304							
-----	--	--	-----	--	--	--	--	--	--	--

401				405						
-----	--	--	--	-----	--	--	--	--	--	--

501					506					
-----	--	--	--	--	-----	--	--	--	--	--

601						607				
-----	--	--	--	--	--	-----	--	--	--	--

701							708			
-----	--	--	--	--	--	--	-----	--	--	--

801								809		
-----	--	--	--	--	--	--	--	-----	--	--

901									910	
-----	--	--	--	--	--	--	--	--	-----	--

198. Mis arvu saad?

•		
•		
•		
•		
•		•
•		•
S	K	Ü

--	--	--

•		•
•		•
•		•
•		•
•		•
S	K	Ü

--	--	--

•		
•		
•		
•		
•		
•		•
•		•
•		•
•		•
S	K	Ü

--	--	--

		•
		•
		•
		•
		•
		•
		•
•		•
S	K	Ü

--	--	--

•			
T	S	K	Ü

--	--	--	--

Jäta meelde!

1. Kui arvus **ei ole ühelisi**, siis kirjutan üheliste kohale **nulli**.
2. Kui arvus **ei ole kümnelisi**, siis kirjutan kümneliste kohale **nulli**.

199. Kirjuta 3-kohalised arvud, mille ...

1) ... üheliste järgu kohal on null:

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

2) ... kümneliste järgu kohal on null:

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

3) ... üheliste ja kümneliste järgu kohal on null:

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

200. Kirjuta vahetult eelnev ja järgnev arv.

..... 316	..... 520	..... 600 .....
..... 589	..... 300	..... 170 .....
..... 121	..... 270	..... 800 .....
..... 459	..... 610	..... 401 .....

201. Kirjuta vihikusse arvud, mis asuvad 385 ja 403 vahel.

202. Kirjuta vihikusse arvud, mis asuvad 612 ja 595 vahel.

JÄRKARVUDE SUMMA

203. Leia järkarvude summa. Nimeta iga arvu järgud.

<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">500</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">3</div> <div style="display: flex; gap: 5px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">5</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">4</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">3</div> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">40</div> <div style="display: flex; gap: 10px;"> S K Ü </div> </div>	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">700</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">8</div> <div style="display: flex; gap: 5px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">70</div> <div style="display: flex; gap: 10px;"> S K Ü </div> </div>	
<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">900</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">2</div> <div style="display: flex; gap: 5px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">20</div> <div style="display: flex; gap: 10px;"> S K Ü </div> </div>	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">200</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">90</div> <div style="display: flex; gap: 5px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">90</div> <div style="display: flex; gap: 10px;"> S K Ü </div> </div>	
<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">7</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">100</div> <div style="display: flex; gap: 5px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">7</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">100</div> <div style="display: flex; gap: 10px;"> S K Ü </div> </div>	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">800</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">6</div> <div style="display: flex; gap: 5px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 20px; margin: 2px;"></div> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">800</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 2px;">6</div> <div style="display: flex; gap: 10px;"> S K Ü </div> </div>	

204. A. Kirjuta arv tema järkarvude summa põhjal.

	S K Ü			
$500 + 30 + 6 =$	<table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			
$700 + 5 =$	<table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			
$200 + 60 + 2 =$	<table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			
$400 + 70 + 4 =$	<table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			
$300 + 80 =$	<table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			

	S K Ü			
$900 + 40 + 5 =$	<table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			
$800 + 80 + 8 =$	<table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			
$100 + 3 =$	<table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			
$600 + 90 + 1 =$	<table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			
$200 + 10 + 9 =$	<table border="1" style="width: 100%; height: 30px;"><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			

B. Kontrolli.

262

715

474

291

888

219

691

380

536

103

705

945

Üle jäid arvud ..... ja .....

Jäta meelde!

Arvud, milles on ainult üks nullist erinev number, on järkarvud.

Näiteks: 3 50 200 1000

Järkarvud näitavad, mitu ühelist on arvu igas järgus.

5	0	8
---	---	---

S K Ü

5	0	0
---	---	---

0 ei ole järkarv. Järkarvude summasse 0-i ei kirjuta. →

		8

205. Moodusta järkarvude summana arv, milles on:

- 5 sajalist, 3 kümnelist, 4 ühelist – $500 + 30 + 4 =$
- 8 sajalist, 2 kümnelist, 1 üheline – .....
- 9 sajalist, 5 kümnelist, 7 ühelist – .....
- 4 sajalist, 1 kümneline – .....
- 3 sajalist, 6 ühelist – .....
- 7 sajalist, 8 kümnelist, 2 ühelist – .....
- 5 kümnelist, 9 ühelist – .....
- 2 kümnelist, 7 ühelist – .....
- 1 sajaline, 1 kümneline – .....
- 4 sajalist 6 ühelist – .....

S K Ü

5	3	4

206. Märgi arv tabelisse näite järgi.

Arv	Arvu koostis-osad			Järkarvude summa
	S	K	Ü	
432	....	...	..	400 + 30 + 2
514				
603				
320				

207. Kirjuta puuduvad järkarvud.

6	3	1
S	K	Ü
6	0	0
		1

2	5	8
S	K	Ü
	5	0

4	2	9
S	K	Ü
4	0	0
	2	0

1	9	7
S	K	Ü

7	4	3
S	K	Ü
7	0	0

5	6	2
S	K	Ü
	6	0

3	0	4
S	K	Ü

9	8	0
S	K	Ü

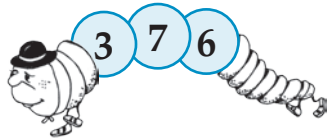
1	2	8
S	K	Ü

6	6	6
S	K	Ü

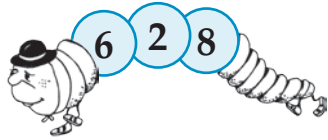
3	9	0
S	K	Ü

5	0	5
S	K	Ü

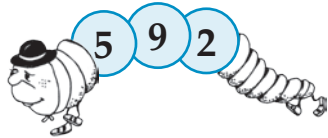
208. Kirjuta antud arvud järkarvude summana.

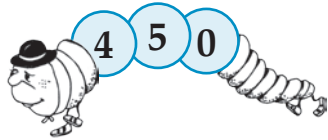
..... S, ... K, ... Ü → 300 + 70 + 6

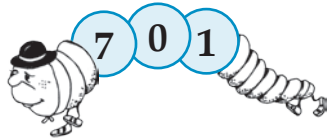
..... S, ... K, ... Ü → .....

..... S, ... K, ... Ü → .....

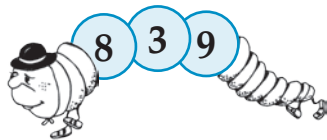

..... S, ... K, ... Ü → .....

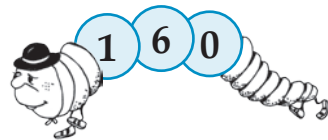

..... S, ... K, ... Ü → .....

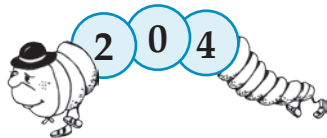
209. Kirjuta antud arvud järkarvude summana.

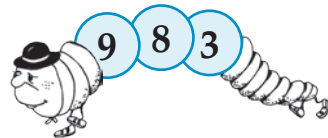
.....

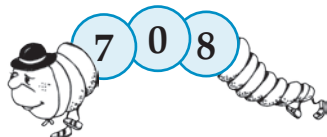
.....

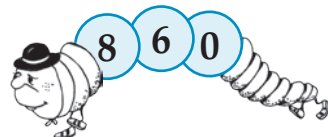
.....

.....

.....

.....

ARVUDE VÖRDLEMINE

210. Võrdle arve (>; <; =).

6 16	36 42	702 702	920 902
23 3	61 601	512 421	91 190
54 45	93 39	69 96	67 76
132 231	382 328	48 408	270 720

211. Leia igast tulbast suurim kolme-kohaline arv. Tõmba sellele ring ümber.

153	386	515	499	500
151	366	505	479	490
147	368	555	496	502
159	380	550	469	409

212. Järjesta arvud. Jälgi võrratusmärke.

<table border="1"><tbody><tr><td>269</td><td>317</td></tr><tr><td>401</td><td>562</td></tr></tbody></table>	269	317	401	562	..... <	<	< .....
269	317						
401	562						
<table border="1"><tbody><tr><td>643</td><td>634</td></tr><tr><td>608</td><td>680</td></tr></tbody></table>	643	634	608	680	..... <	<	< .....
643	634						
608	680						
<table border="1"><tbody><tr><td>702</td><td>720</td></tr><tr><td>712</td><td>700</td></tr></tbody></table>	702	720	712	700	..... <	<	< .....
702	720						
712	700						
<table border="1"><tbody><tr><td>606</td><td>660</td></tr><tr><td>696</td><td>666</td></tr></tbody></table>	606	660	696	666	..... >	>	> .....
606	660						
696	666						

301	311
391	410

..... > ..... > ..... > .....

503	511
691	610

..... > ..... > ..... > .....

213. Vali lünka sobiv arv.

83	5
	76
26	48

..... > 75

..... < 75

206	31
	90
475	12

..... < 361

..... > 361

260	619
190	
	621

..... > 620

..... < 620

444	394
	299
	440

..... < 404

..... > 404

100	99
	110
11	202

..... > 101

..... < 101

800	999
	890
	1000

..... > 897

..... < 897

214. Kirjuta lünka sobiv arv. Jälgi võrratusmärke.

837 < .....

243 > .....

..... < 405

..... > 575

621 = ...

..... < .....

189 < ..... < .....

..... > 304 > .....

769 < ..... < .....

..... > ..... > 199

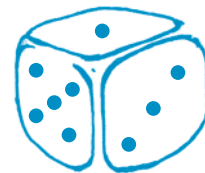
215. Täringumäng (paaristöö)

I SUUREM ARV VÕIDAB

1. Lepi paarilisega kokku, mis järgust alustate tabeli täitmist:

- 1) alustame üheliste järgust;
- 2) alustame sajaliste järgust;
- 3) täidame järkude tabelit vabal valikul.

2. Veeretage vaheldumisi ühte täringut.

Iga veeretamise järel märgi silmade arv oma tabelisse.

Kolme viske järel saad kokku kolme-kohalise arvu.

3. Võrrelge oma arve. See, kellel on suurem arv, saab ühe punkti.

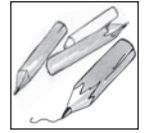
Märgi saadud punkt oma tabelisse, ruudu sisse.

II VÄIKSEM ARV VÕIDAB. Mäng toimub samade reeglite järgi.

<p>Nimi: .....</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"><thead><tr><th style="width: 20px;"></th><th style="width: 40px;">S</th><th style="width: 40px;">K</th><th style="width: 40px;">Ü</th></tr></thead><tbody><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table> <p>Kokku ☐ punkti.</p>		S	K	Ü	☐				☐				☐				☐				☐				☐				☐				☐				☐				<p>Nimi: .....</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"><thead><tr><th style="width: 20px;"></th><th style="width: 40px;">S</th><th style="width: 40px;">K</th><th style="width: 40px;">Ü</th></tr></thead><tbody><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>☐</td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table> <p>Kokku ☐ punkti.</p>		S	K	Ü	☐				☐				☐				☐				☐				☐				☐				☐				☐			
	S	K	Ü																																																																														
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
	S	K	Ü																																																																														
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	
☐																																																																																	

JÄRGARVUD 100.–1000.

216. Mitu väikest ruutu on joonisel?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

- Värvige sajaseid ruute kollaseks.
- Mitmes ruut on kollane?

Kollane on ..... ruut.

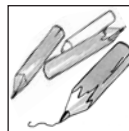
217. Kirjuta ja loe arvud (↓ ; →). Võrdle arvude kirjutamist.

Mitu?		Mitmes?	
sada	100	sajas	100.
kakssada	200	kahe-sajas	200.
		kolme-sajas	
		nelja-sajas	
		viie-sajas	
		kuue-sajas	
		seitsme-sajas	
		kaheksa-sajas	
		üheksa-sajas	
		tuhandes	

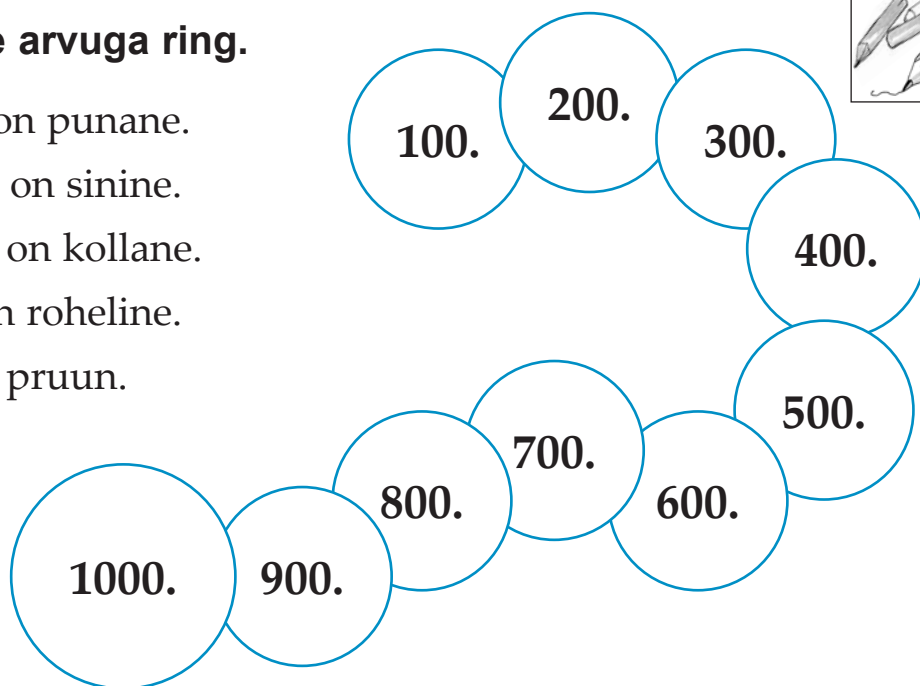
Järgarvu lõppu kirjutatakse alati **punkti**.

218. Loe. Värvige õige arvuga ring.

1. Kolme-sajast ring on punane.
2. Seitsme-sajast ring on sinine.
3. Üheksa-sajast ring on kollane.
4. Kuue-sajast ring on roheline.
5. Tuhandest ring on pruun.

219. Loe järgarvud. Jätka rida.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----

saja esimene	101.	seitsme-saja esimene	701.
saja teine	102.	seitsme-saja ...	
saja kolmas		...	
saja neljas		...	
saja viies		...	
saja kuues		...	
saja seitsmes		...	
saja kaheksas		...	
saja üheksas		...	
saja kümnes		...	
saja üheteist-kümnes		...	
saja kaheteist-kümnes		...	
saja kolmeteist-kümnes		...	
saja neljateist-kümnes		...	

220. Mitmes ruut on värvitud?

Kirjuta järgarvuna.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

221. Tõmba ring ümber õigele järgarvule.

- nelja-saja viieteist-kümnes
- kahe-saja seitsme-kümne kuues
- kuue-saja kaheksateist-kümnes
- üheksa-saja kaheksa-kümne teine
- kaheksa-saja kaheksas
- tuhandes
- seitsme-saja viie-kümne kolmas
- kolme-saja kahe-kümne kaheksas
- seitsme-kümne üheksas

415.	451.	450.
217.	276	276.
608.	680.	618.
982	922.	982.
818.	808.	800.
1000.	1000	100.
735.	703.	753.
382.	328.	328
709.	179.	79.

222. Loe. Ühenda joonega sõna ja järgarv.

kuue-saja viies	137.	
	101.	saja kolme-kümne seitsmes
saja esimene	605.	
	650.	kolme-saja kolme-kümnes
nelja-kümne esimene	330.	
	41.	kahe-saja nelja-kümne üheksas
kuue-saja viie-kümnes	249.	

223. Kevadel toimus Tartus rattaralli.

Loe sportlase nimi.

Mitmes oli sportlane finišis?

Kirjuta järgarvuna.

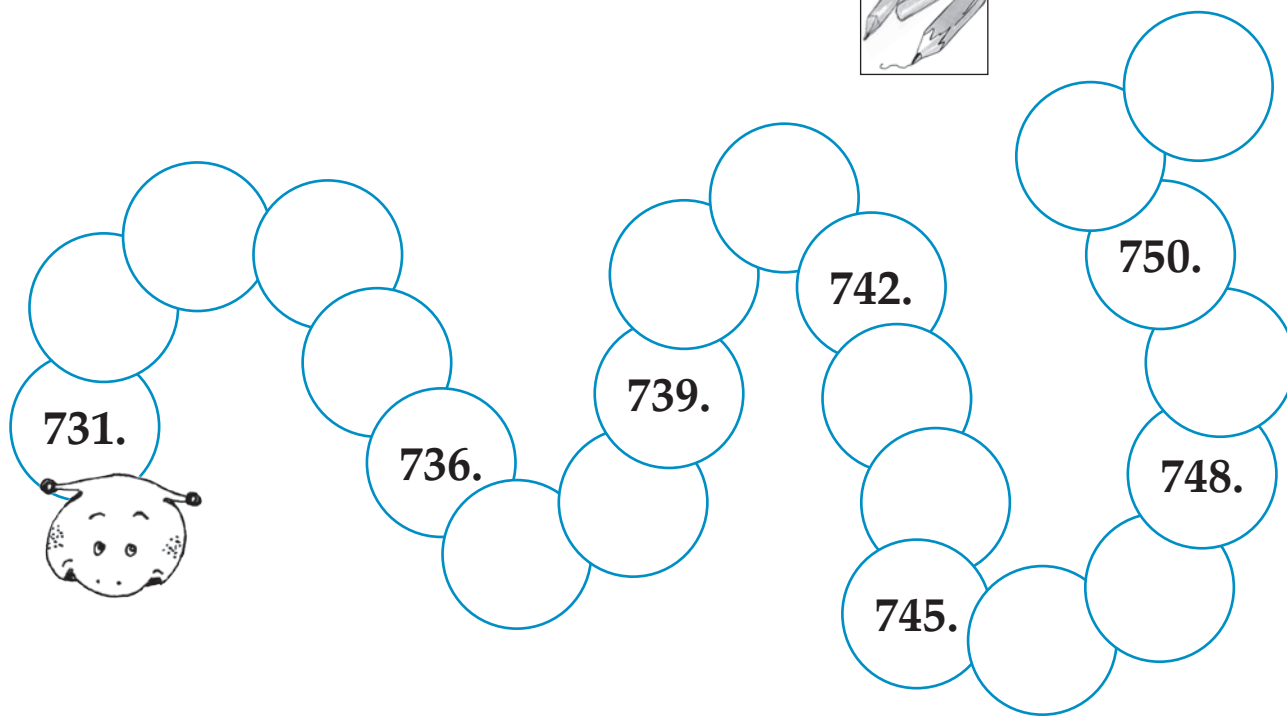
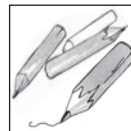

Sportlase nimi

Koht ratta-rallil

- Janek Põld → saja kaheteist-kümnes
- Triinu Kägu → neljasaja nelja-kümne esimene
- Kati Lepp → üheksa-saja neljas
- Margus Tubli → kolmesaja viie-kümne kuues
- Ott Pisike → seitsme-saja kaheksa-kümne teine
- Peeter Paks → kolme-saja kaheksateist-kümnes
- Madis Nali → viie-saja viies
- Kalle Käsna → tuhandes
- Piret Pahane → kuue-saja kaheksa-kümne kaheksas

224. Nummerda ringid. Loe ja värvi.

- 1. Seitsme-saja nelja-kümnes ring on punane.
- 2. Seitsme-saja viie-kümnes ring on kollane.
- 3. Seitsme-saja kolme-kümne kaheksas ring on sinine.
- 4. Seitsme-saja nelja-kümne kuues
- 5. Seitsme-saja kolme-kümne kolmas
- 6. Seitsme-saja nelja-kümne kolmas

Mitu ringi värvisid? Mitu ringi jätsid värvimata?

225. Jätka rida, kirjuta järgarvud.

312.	313.									321.		
------	------	--	--	--	--	--	--	--	--	------	--	--

620.	621.									630.	
------	------	--	--	--	--	--	--	--	--	------	--

871.	872.									879.		882.
------	------	--	--	--	--	--	--	--	--	------	--	------

563.	564.									573.	
------	------	--	--	--	--	--	--	--	--	------	--

943.	944.									951.		
------	------	--	--	--	--	--	--	--	--	------	--	--

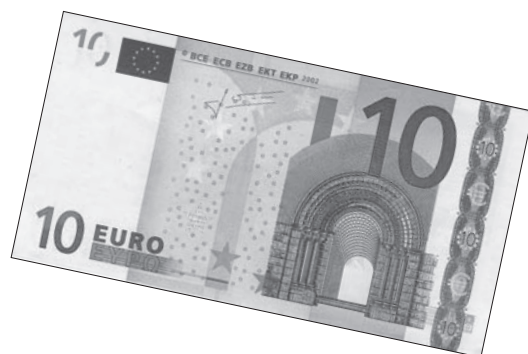
RAHAÜHIKUD

Tehtud töö, ostetud kauba või kasutatud teenuse eest tasutakse rahaga.

Eesti Vabariigis on raha-ühikutena kasutusel

..... (€) ja euro-sendid (s).

228. Nimeta Eestis käibel olevad: ...

- 1) mündid – alusta kõige väiksema väärtusega mündist;
- 2) paber-rahad – alusta kõige suurema väärtusega rahatähest.

8 münti – ..... s, ... s, ... s, ... s, ... s, ... s, ... s, ... € , ... €

7 rahatähte – ..... , ... , ... , ... ,
..... , ... , ... ,

229. Sul on igast metall-rahast üks.

Kui palju raha sul on? Arvuta.

1) arvutan summa eurodes: ..... € + ... € = ... €

2) arvutan summa euro-sentides:

..... s + ... s + ... s + ... s + ... s + ... s = ...

3) arvutan summa kokku: ..... € + ... s = ...

Vastus: Mul on .....

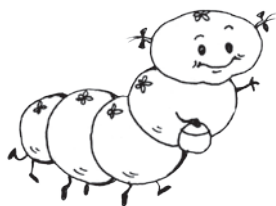
230. Arvuta.

Kui mul on 100 või rohkem senti,
siis teisendan eurodeks.

1 € = 100 s

231. Arvuta.

Kui ma eurodest lahutan sente, siis kõigepealt teisendan (1€ = ...).

100 s - ..... - ..... = ...

232. Teisenda.

1 € = ... s	700 s = 7 €
2 € = ... s	500 s = ...
4 € = ... s	800 s = ...
6 € = ... s	1000 s = ...
3 € = ... s	600 s = ...
10 € = ... s	400 s = ...

233. Kirjuta avaldised. Arvuta.

Otsusta, kas vastus on õige või vale .

..... - ..... - ..... = ...

..... + ... + ... + ... = ...

..... + ... + ... = ...

..... - ..... - ..... - ..... = ...

..... - ..... - ..... = ...

..... - ..... - ..... + ... = ...

234. Arvuta. Vajadusel teisenda.

100 s = ...

30 s + 70 s = ... s = ... €

98 s - 35 s = ...

40 s + 60 s = ...

67 s - 65 s = ...

56 s + 44 s = ...

70 s - 25 s = ...

34 s + 42 s = ...

90 s - 52 s = ...

235. Arvuta. Vajadusel teisenda.

Näide: 1 € - 40 s = ...

1. Teisendan: 1 € = 100 s
2. Lahutan sama-nimelised arvud: 100 s - 40 s = 60 s

100 s - 32 s = ...

96 s - 25 s = ...

57 s - 46 s = ...

1 € - 70 s = ...

1 € - 17 s = ...

99 s - 86 s = ...

1 € - 42 s = ...

1 € - 64 s = ...

236. Arvuta.

10 € + 40 € = ...

10 € + 55 € = ...

5 € + 70 € = ...

90 € - 20 € = ...

60 € + 5 € + 5 € = ...

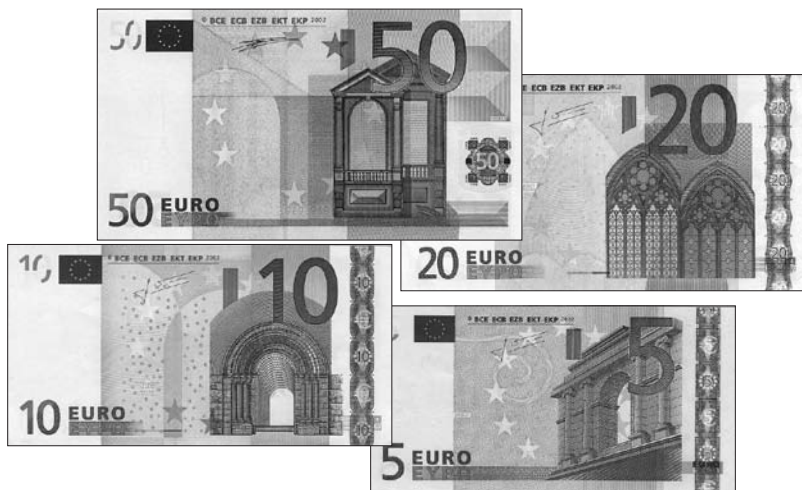
100 € - 20 € - 5 € = ...

75 € - 5 € + 30 € = ...

25 € + 25 € + 50 € = ...

95 € - 25 € - 70 € = ...

85 € - 15 € + 30 € = ...

237. Lahenda ülesanne.

Liidan ja lahutan ainult **sama-nimelisi arve**.

V klassi õpilased plaanisid minna teatrisse. Nad hakkasid piletite jaoks raha koguma. Kaari tõi õpetaja kätte hoiule 7 € 90 s.

Sandra andis õpetajale 1 € 51 s võrra vähem. Kermo tõi 2 € 24 s rohkem kui Sandra.

Kui palju raha tõi Kermo?

238. Arvuta kirjalikult. Vajadusel teisenda.

					1		
	4	3	€		3	5	s
+	2	5	€		6	5	s
<hr/>							
	6	8	€	1	0	0	s

$$= 68 \text{ €} + 1 \text{ €} = 69 \text{ €}$$

Teisendan: 100 s = 1 €

	1	6	€		4	5	s
+	3	8	€		1	6	s
<hr/>							

	3	6	€			2	s										
+	4	7	€		9	8	s										
<hr/>								=									

	6	9	€		8	0	s
-	2	7	€		2	7	s
<hr/>							

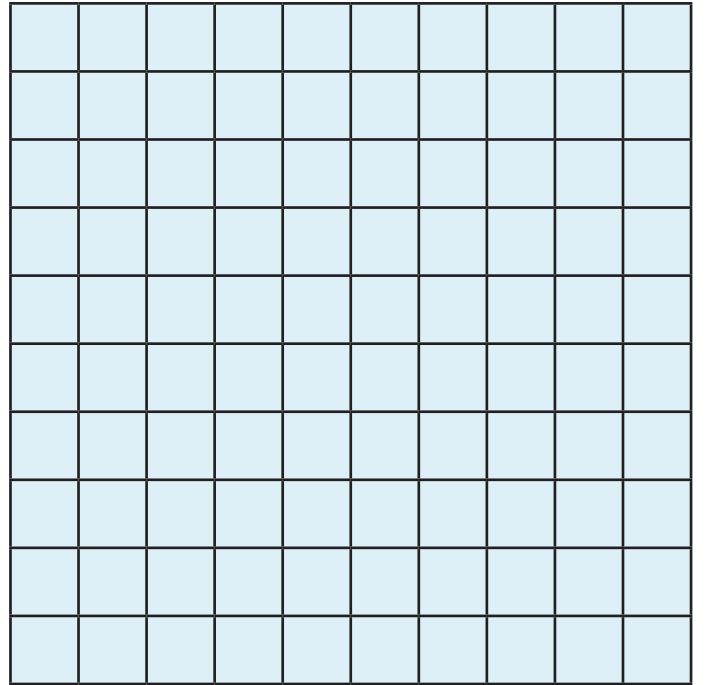
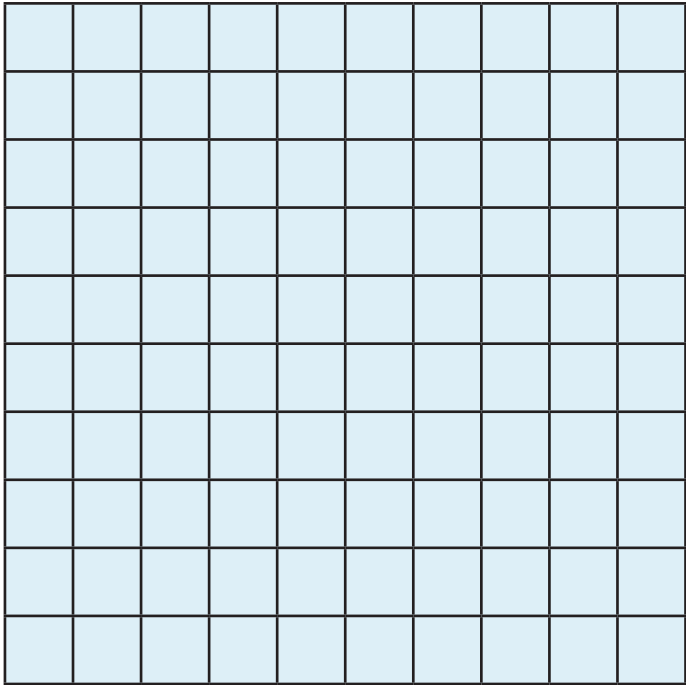
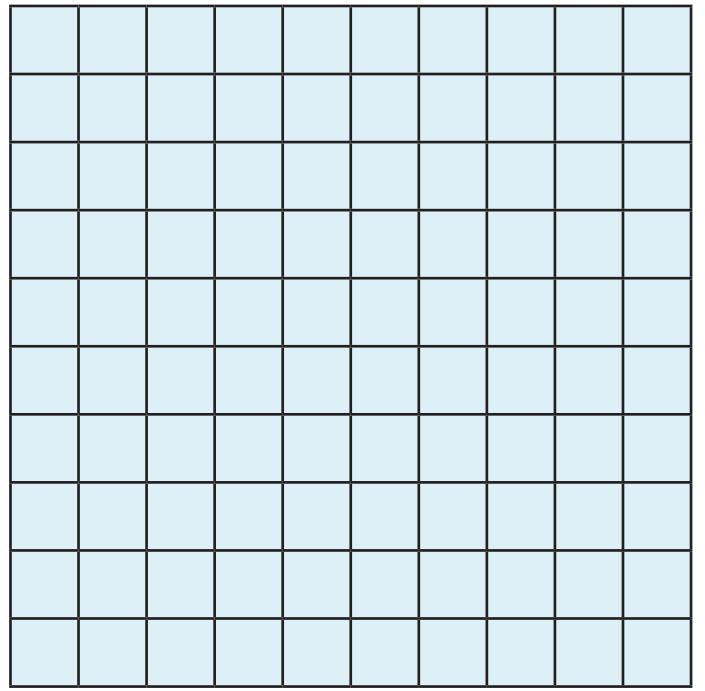
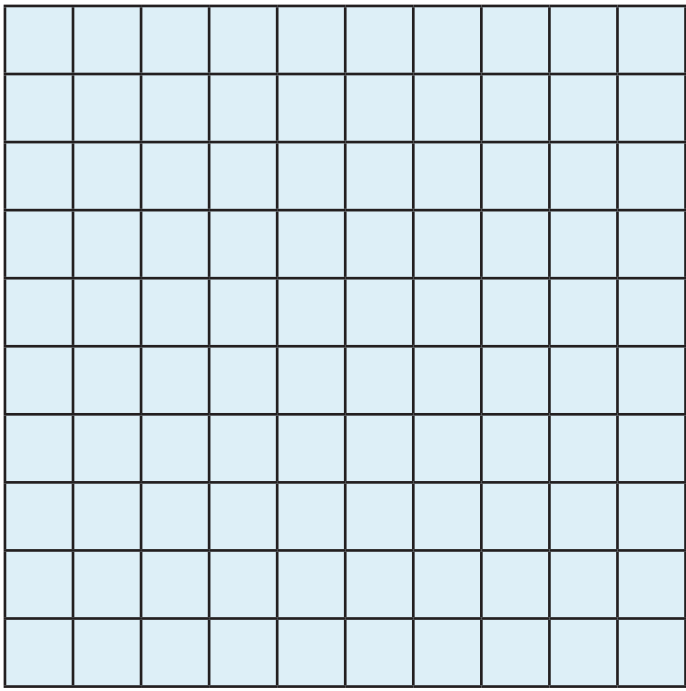
	9	2	€		9	9	s										
-	5	8	€		9	9	s										
<hr/>								=									

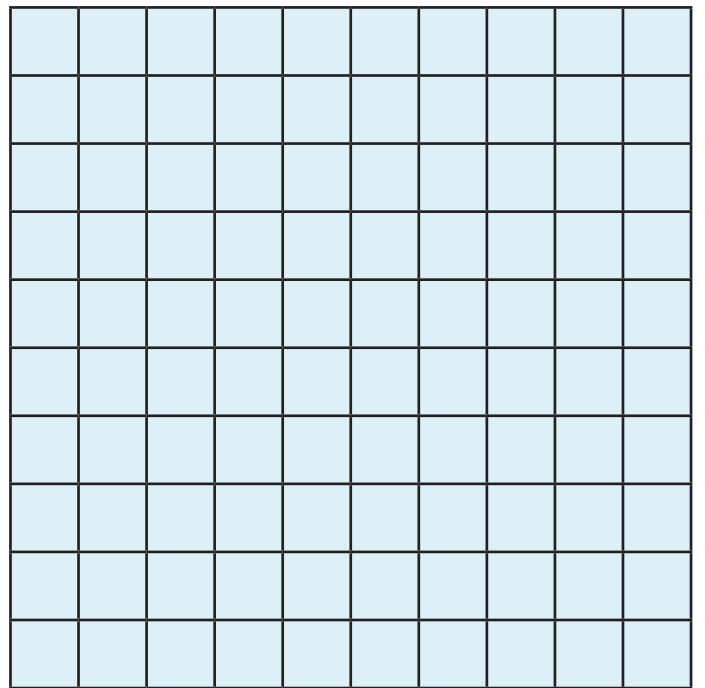
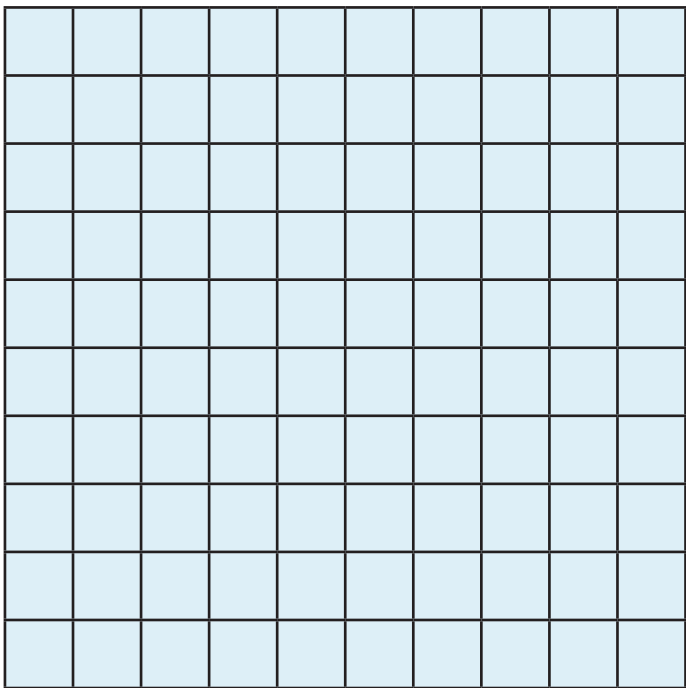
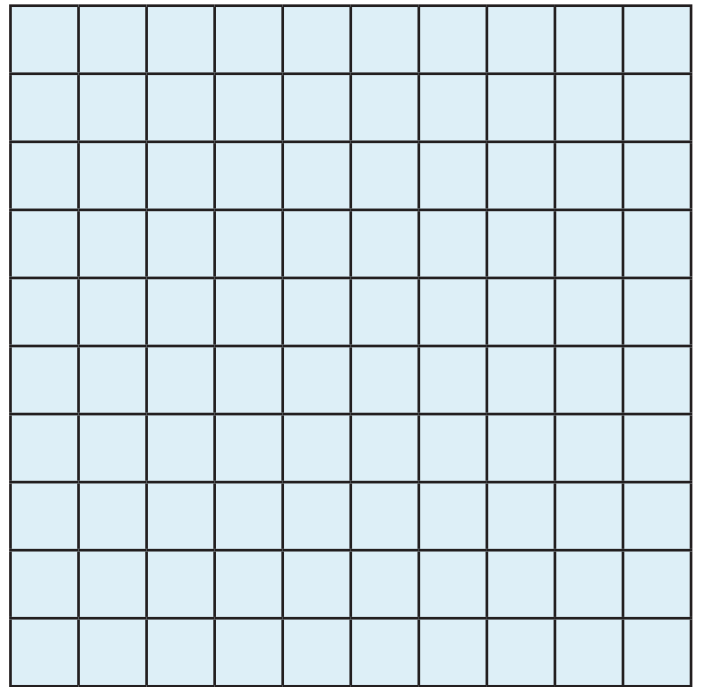
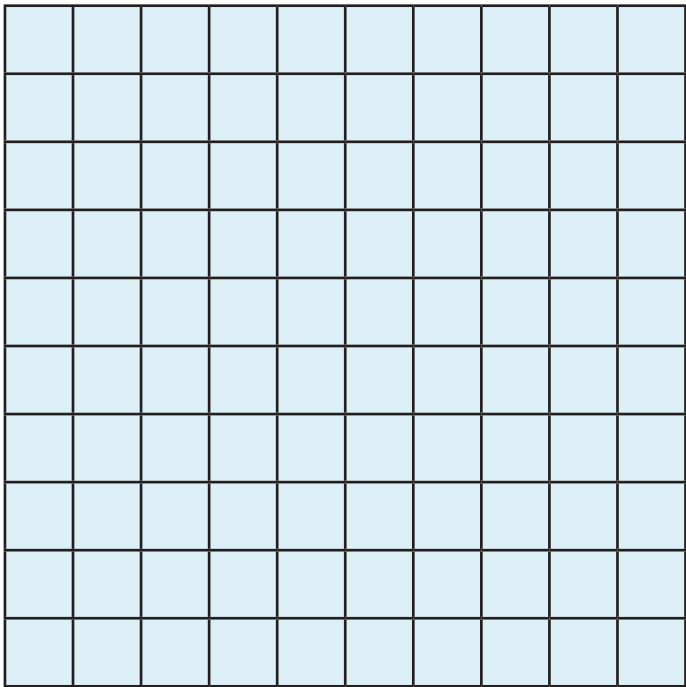
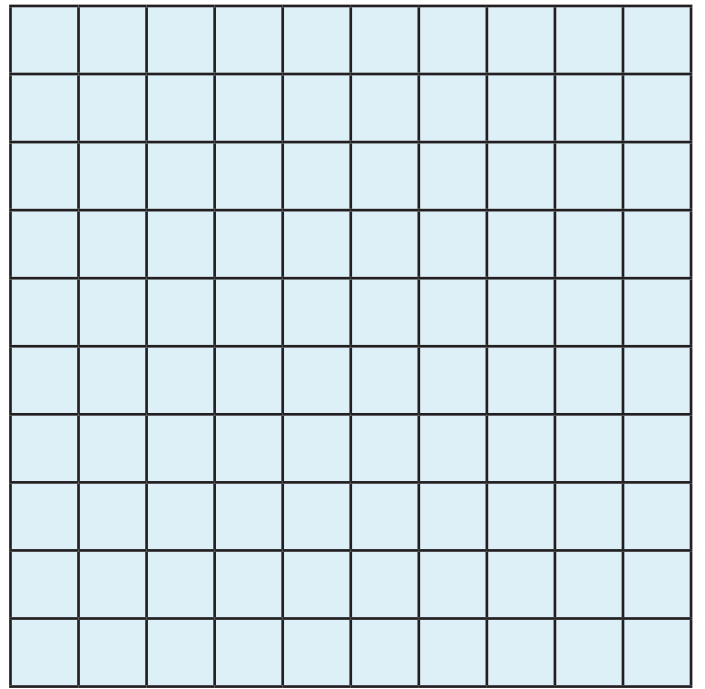
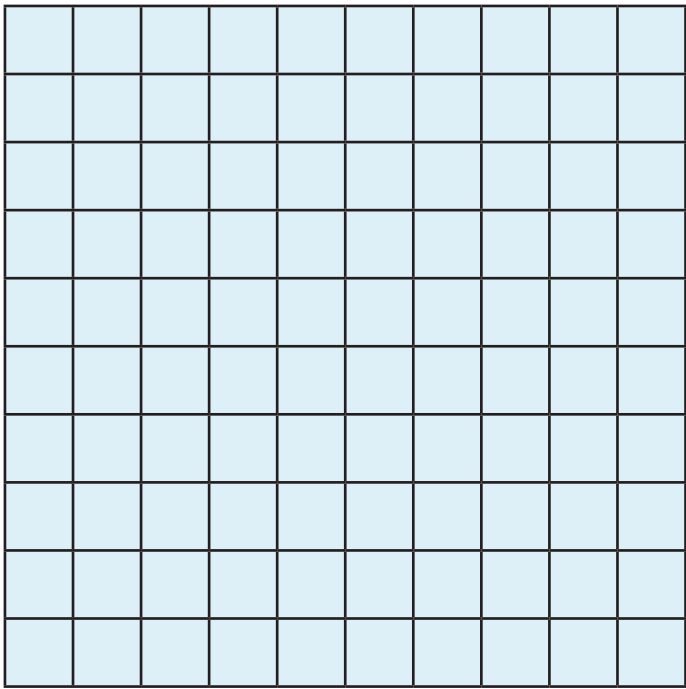
	5	4	€		4	3	s
-	3	7	€		2	8	s
<hr/>							

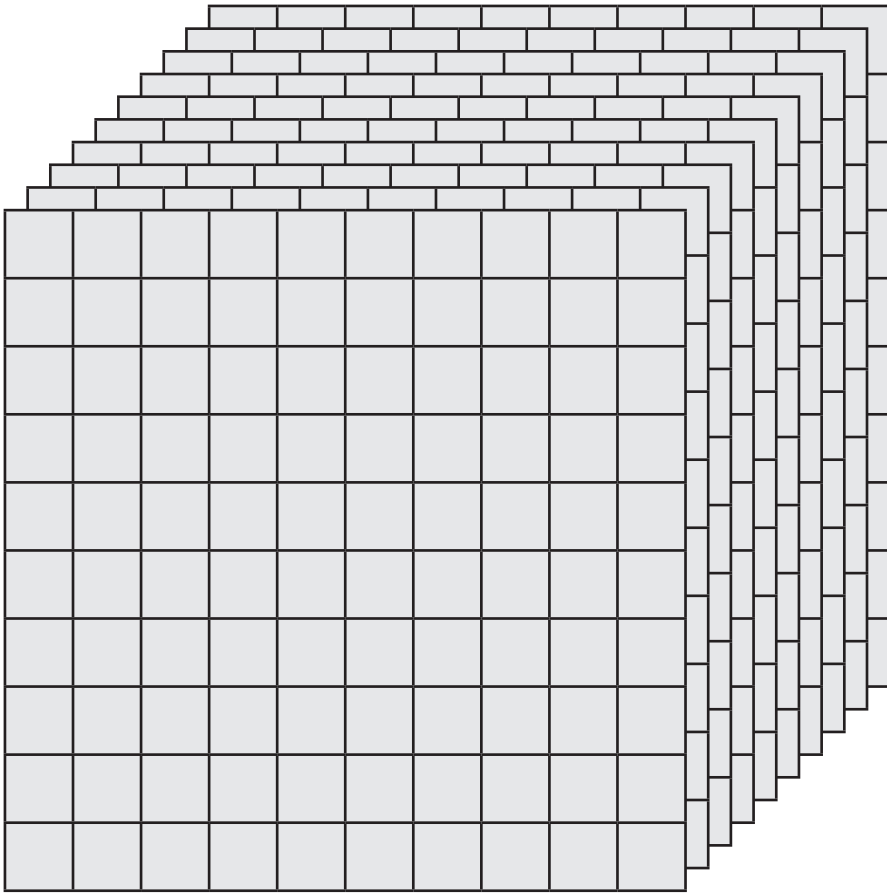
		9	€		1	4	s										
+	8	9	€		8	6	s										
<hr/>																	

Sisukord

Kordamine	5
Arvud 100 piires	5
Arvude võrdlemine	11
Paaris- ja paaritud arvud	13
Järgarvud (1. – 100.)	15
Rooma numbrid	18
Kirjalik liitmine ja lahutamine 100 piires	23
Kordamine (liitmine ja lahutamine suulise võttega)	23
Kirjalik liitmine ja lahutamine 100 piires (järguühikut ületamata)	25
Kirjalik liitmine 100 piires (järgu ületamisega)	29
Kirjalik lahutamine 100 piires (järgu ületamisega)	34
Lahutamine 100-st	41
Tehete järjekord. Sulud	43
Tundmatu tehtekomponent	46
Tundmatu liidetava leidmine	46
Tundmatu vähendaja leidmine	48
Tundmatu vähendatava leidmine	50
Pikkusühikud (mm, cm ja m)	52
Nimega arvude liitmine ja lahutamine	58
Ajaühikud	61
Arvud tuhande (1000) piires	68
Sajad	68
Sajad ja kümned	74
Järkarvude summa	79
Arvude võrdlemine	81
Sajad, kümned ja ühed	83
Järkarvude summa	87
Paarisarvud. Paaritud arvud	89
Arvude võrdlemine	91
Sajad ja ühed	92
Järkarvude summa	96
Arvude võrdlemine	100
Järgarvud 100. – 1000.	103
Rahaühikud	108

1	2	3	4
5	6	7	8
9			

10

20

30

40

50

60

70

80

90

1 0 0

2 0 0

3 0 0

4 0 0

5 0 0

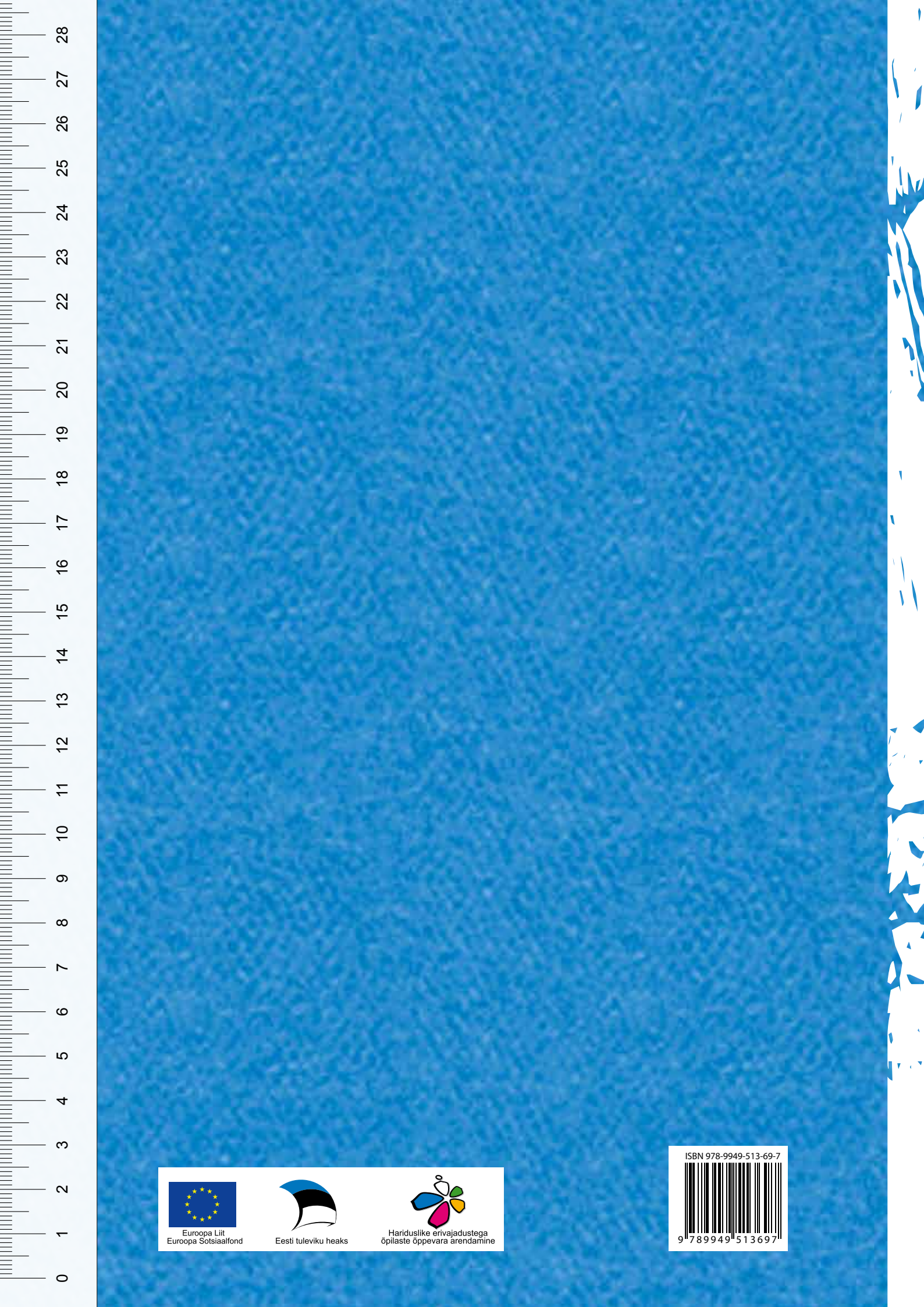
600

700

800

900

1000

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

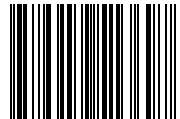

Eesti tuleviku heaks

Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine

ISBN 978-9949-513-69-7

9 789949 513697